

Univerzita Hradec Králové  
Pedagogická fakulta  
Ústav primární, preprimární a speciální edukace

**Sborník aktivit a činností na téma „Žijeme na jedné  
planetě“ pro předškolní děti**  
diplomová práce

Autor: Bc. Klára Shánělová  
Studijní program: N0112A300001 Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami  
Studijní obor: Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami  
Vedoucí práce: Mgr. Janet Wolf, Ph.D. et Ph.D.  
Oponent práce: PhDr. Pohnětalová Yveta, Ph.D.



## Zadání diplomové práce

<b>Autor:</b>	<b>Klára Shánělová</b>
<b>Studium:</b>	P19P0688
<b>Studijní program:</b>	N0112A300001 Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami
<b>Studijní obor:</b>	Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami
<b>Název diplomové práce:</b>	<b>Sborník aktivit a činností na téma "Žijeme na jedné planetě" pro předškolní děti</b>
<b>Název diplomové práce AJ:</b>	Collection of Activities for Preschool Children with topic We Live Together on the Earth

### **Cíl, metody, literatura, předpoklady:**

Cílem diplomové práce je vytvořit sborník aktivit a činností pro děti v předškolním věku v rámci tématu „Žijeme na jedné planetě„. V teoretické části bude vymezena problematika naplňování vzdělávacích cílů u předškolního dítěte vzhledem k RVP PV, a to zvláště ve vztahu ke vzdělávací oblasti Dítě a svět. Praktická část bude zpracována jako sborník aktivit a činností na téma Žijeme na jedné planetě, včetně rozpracování fáze přípravy, realizace, ověření v praxi a závěrečné evaluace.

<b>Garantující pracoviště:</b>	Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky, Pedagogická fakulta
<b>Vedoucí práce:</b>	Mgr. Janet Wolf, Ph.D. et Ph.D.
<b>Oponent:</b>	PhDr. Yveta Pohnětalová, Ph.D.
<b>Datum zadání závěrečné práce:</b>	27.12.2019



## **Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucího diplomové práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 20. 6. 2021

.....

podpis

## **Poděkování**

Mé poděkování patří všem, díky kterým mohla tato diplomová práce vzniknout. Především děkuji Mgr. Janet Wolf, Ph.D. et Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, trpělivost a za poskytnutí cenných rad. Dále také Mgr. Stanislavě Burešové, paní ředitelce, která mi umožnila zrealizovat část činností v Mateřské škole Slunečná ve Vysokém Mýtě v nelehké době spojené s Covid-19.

## **Anotace**

SHÁNĚLOVÁ, Klára. *Sborník aktivit a činností na téma „Žijeme na jedné planetě“ pro předškolní děti*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta univerzity Hradec Králové, 2021. 101 s. Diplomová práce.

Diplomová práce se skládá ze tří částí. První část se zabývá charakteristikou a vývojem dítěte předškolního věku. Druhá část se zabývá problematikou přípravy na základní školu, diagnostikou školní zralosti a připravenosti. Je zde také popsán Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Třetí část obsahuje vlastní manuál aktivit a činností pro hravé přiblížení tématu „Žijeme na jedné planetě“. Do sborníku jsou zařazeny činnosti připravující dítě na zápis do základní školy. Vybrané činnosti byly realizované v Mateřské škole Slunečná ve Vysokém Mýtě. V práci je popsána reflexe těchto aktivit.

**Klíčová slova:** specifika předškolního vzdělávání, vývoj předškolního dítěte, školní zralost a připravenost, diagnostika školní zralosti a připravenosti, rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, sborník aktivit

## **Annotation**

SHÁNĚLOVÁ, Klára. *Collection of Activities for Preschool Children with topic We Live Together on the Earth*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2021. 101 pp. Diploma Thesis.

The thesis is composed of three parts. The first part deals with characteristics and development of preschool child. The second part deals with the issue of preparation for primary school and diagnostics of school maturity and readiness. The Framework educational program for preschool education is also described in this part. The third part contains own manual of activities for playful approach to the topic "We live on one planet". The collection include activities which prepare children for enrollment in primary school. Selection of these activities were realized in the kindergarten Slunečná in Vysoké Mýto. The reflection on these activities is described in this thesis.

**Keywords:** specifics of preschool education, development of preschool child, school maturity and readiness, diagnostics of school maturity and readiness, Framework educational program for preschool education, collection of activities

## Obsah

<b>1 ÚVOD .....</b>	<b>10</b>
<b>2 DÍTĚ V PŘEDŠKOLNÍM OBDOBÍ .....</b>	<b>11</b>
2.1 Charakteristika a vymezení předškolního období .....	11
2.2 Tělesný vývoj a rozvoj motoriky .....	12
2.3 Kognitivní funkce dítěte.....	12
2.3.1 Myšlení .....	13
2.3.2 Pozornost a zvědavost.....	13
2.3.3 Řeč.....	13
2.3.4 Paměť .....	14
2.3.5 Vnímání .....	14
2.3.6 Představitost .....	15
2.3.7 Chápání prostoru, počtu a času.....	15
2.3.8 Emoce.....	16
2.4 Dětská identita z pohledu pohlaví .....	17
2.5 Dítě a kolektiv v mateřské škole .....	17
2.5.1 Komunikace dítěte v předškolním věku.....	18
2.6 Dítě a hra .....	19
<b>3 PŘÍPRAVA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLU .....</b>	<b>20</b>
3.1 Školní zralost a připravenost.....	20
3.1.1 Školní nezralost.....	21
3.2 Diagnostika školní zralosti a připravenosti .....	21
3.3 Podmínky pro nástup do základní školy .....	24
3.4 Rámcový vzdělávací program.....	25
3.5 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání .....	25
3.6 Cíle předškolního vzdělávání .....	26
3.7 Vzdělávací obsah v RVP PV.....	27

3.8 Vzdělávací oblasti v rámci RVP PV .....	27
<b>4 SBORNÍK AKTIVIT A ČINNOSTÍ NA TÉMA „ŽIJEME NA JEDNÉ PLANETĚ“ PRO PŘEDŠKOLNÍ DĚTI .....</b>	<b>28</b>
4.1 Úvod do sborníku aktivit a činností .....	28
4.2 Planety .....	29
4.3 Planety a mimozemšťané .....	33
4.4 Povolání .....	36
4.5 Divoká řeka .....	39
4.6 Barevné mašinky .....	42
4.7 Počítání a porovnávání .....	45
4.8 Najdi správné asteroidy .....	48
4.9 Zlí indiáni .....	51
4.10 Najdi chybu .....	54
4.11 Zapamatuj si .....	56
4.12 Sestav správně světadíly .....	58
4.13 Vybarvi si popletený svět .....	60
4.14 Myslivec počítá dřevo .....	62
4.15 Mosty .....	64
4.16 Co do přírody nepatří .....	67
4.17 Slabiky .....	70
4.18 Najdi chyby .....	72
4.19 Koloběh vody .....	74
4.20 Sestav si svůj svět .....	76
4.21 Grafomotorický sešit .....	79
4.22 Bludiště .....	81
4.23 Barevné básničky .....	83
4.24 Letadlo .....	85

4.25 Hory .....	87
4.26 Žába na kameni .....	89
4.27 Sopka.....	91
4.28 Orel.....	93
<b>5 ZÁVĚR.....</b>	<b>95</b>
<b>6 ZDROJE.....</b>	<b>96</b>
<b>7 SEZNAM PŘÍLOH .....</b>	<b>101</b>

# 1 ÚVOD

Diplomová práce je zaměřena na hravé rozvíjení a poznávání země okolo nás u dětí předškolního věku. Toto téma jsem si vybrala z důvodu potřeby rozvíjení pozorovacího citění světa okolo nás u předškolních dětí. Myslím si, že pozorování okolí, které nás obklopuje, je jednou z nejdůležitějších schopností od útlého věku dítěte. Tímto pozorováním rozvíjíme následně i kladný vztah ke všemu živému i neživému na zemi. Podněty k realizování tohoto tématu mi daly mateřské školy, kde jsem měla praxi v průběhu studií jak na Střední škole pedagogické v Litomyšli, tak i na bakalářském studiu na Univerzitě Hradec Králové. Proto jsem se rozhodla vytvořit sborník, jakožto manuál nových činností a aktivit pro pedagogy, kteří mohou tyto činnosti použít ve školním vzdělávacím plánu.

Diplomová práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické části. Teoretická část bude sepsána ve dvou částech. První část se zabývá charakteristikou a vývojem dítěte předškolního věku. V druhé části je popsána problematika přípravy na základní školu, diagnostika školní zralosti a připravenosti a popis rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV). Praktická část bude sepsána jako manuál vymyšlených a vytvořených aktivit a činností pro hravé přiblížení tématu „Žijeme na jedné planetě“. Již zmíněný sborník je sestaven z činností a aktivit, které jsem sepsala do karet, kde je popsáno uspořádání činnosti, pomůcky, časové rozmezí, návod k realizaci činnosti a jak motivovat děti k činnosti. V úvodu každé činnosti jsou z Rámcového vzdělávacího programu vypsány rámcové cíle, dílčí cíle, kompetence a zařazení činnosti do vzdělávacích oblastí. Pod každou z karet je reflexe od paní učitelky v praxi, která měla možnost činnosti zrealizovat s předškolními dětmi.

Cílem diplomové práce je vytvořit sborník aktivit a činností pro děti v předškolním věku v rámci tématu „Žijeme na jedné planetě“. V teoretické části bude vymezena problematika naplňování vzdělávacích cílů u předškolního dítěte vzhledem k RVP PV, a to zvláště ve vztahu ke vzdělávací oblasti „Dítě a svět“. Praktická část bude zpracována jako sborník aktivit a činností na téma „Žijeme na jedné planetě“, včetně rozpracování fáze přípravy, realizace, ověření v praxi a závěrečné evaluace.

Měla jsem možnost aktivity a činnosti realizovat po dva dny v Mateřské škole Slunečná ve Vysokém Mýtě. Zbývající činnosti zrealizovala paní učitelka s dětmi a následně mi poskytla zpětnou vazbu, která byla měřítkem vhodnosti, připravenosti a kvality činností u vytvořených činností a aktivit pro tuto diplomovou práci.



## 2 DÍTĚ V PŘEDŠKOLNÍM OBDOBÍ

Předškolní věk je pro dítě výrazným vývojovým milníkem. V tomto období dochází k nejdůležitější fázi ve vývoji dítěte – nástup do základní školy. Díky nástupu do základní školy dochází k pohybové, citové, společenské a poznávací změně. (Lisá, Kňourková, 1986)

### 2.1 Charakteristika a vymezení předškolního období

V širším smyslu je předškolní období definováno už od narození dítěte. Zahrnuje se do období dětství společně s vývojovými etapami, jako jsou např.: prenatální období, novorozenecké období i batolecí období. (Heller, 2014) Podle autorky Trpišovské (2006) je předškolní období od tří do cca šesti let. Předškolní období je ohraničeno vývojovými mezníky. V úvodu je období zahájeno dokončením základního pohybového vývoje a rozvojem sebeuvědomění a v závěru je předškolní období ukončeno strukturální přeměnou a vstupem do základní školy, zpravidla v šesti (sedmi) letech. Záleží na vyspělosti jedince a tudíž i možnosti odkladu školní docházky.

Děti v České republice vstupují do mateřské školy ve věku (dvou) tři až šesti let, z čehož je poslední, předškolní, rok povinný. Podle Českého statistického úřadu od školního roku 2016/2017 do 2019/2020 navštěvoval mateřskou školu téměř stejný počet dětí v předškolním věku. Ve školním roce 2016/2017 chodilo na mateřskou školu 362 653 dětí. V roce 2017/2018 navštěvovalo 362 756 dětí, což je rozdíl oproti minulému roku 103 dětí. Rozdíl mezi školními roky 2018/2019 a 2019/2020 je tedy 1 133 dětí, jelikož ve školním roce 2018/2019 chodilo do mateřské školy 363 776 dětí a ve školním roce 2019/2020 navštěvovalo 364 909 dětí. (ČSÚ, 2020) S nástupem do mateřské školy souvisí celá řada znaků. Jedním z nich je postupné uvolňování vztahu pouze na rodinu a rozvoj aktivit, např. dítě má možnost samoúčelně se prosadit ve vrstevnické skupině. „*K uvolnění této závislosti přispívá osvojení běžných norem chování, znalost obsahu rolí a přijatelná úroveň komunikace. Na druhé straně je dětské myšlení stále ještě prelogické a egocentrické, vázané na subjektivní dojem a aktuální situační kontext.*“ (Vágnerová, 2000, str. 102).

Dalším charakteristickým znakem pro předškolní období je změna konstituce dítěte. Ztrácí se baculatost, která je nahrazována štíhlostí a tak vzniká neúměrnost mezi růstem končetin, trupu a hlavy. V rámci předškolního období také probíhá finální fáze kostnatění kostí neboli osifikace kostí. V období okolo šestého roku se dokončuje osifikace zápěstních kůstek, což je důležité pro rozvoj jemné motoriky. V předškolním období se objevuje v rámci charakteristiky pojem – „*první strukturální přeměna*“.

Tento pojem představuje dočasný nesoulad, jak v oblasti tělesné, tak i v duševní. Proto je potřebné, aby tato přeměna byla dokončena před nástupem do základní školy. (Šimíčková-Čížková, 2010)

## 2.2 Tělesný vývoj a rozvoj motoriky

Děti předškolního období bývají často plné energie. Pohyb je nejdůležitější potřebou dítěte. Bývají v pohybu, a vše co je osloví a zaujme tak zkoušejí a zkoumají. V tomto období se zlepšuje hrubá a jemná motorika a dokončuje se tělesný vývoj dítěte. Na začátku předškolního období jsou pohyby rukou a nohou nekoordinované. Standardně se rozvíjí koordinace pohybu trupu těla, dolních i horních končetin a hlavy. Osvojení si hrubé motoriky má důležitý význam pro plnohodnotný rozvoj jedince. „*Hrubá motorika jsou celkové pohyby, to je schopnost dítěte koordinovaně používat tělo jako celek.*“ (Andersonová, Fischgrundová, Lobascherová, 1993, str. 13). V závěru období má dítě koordinaci svých pohybů dokonalejší, a to např.: v činnostech s manipulací s míčem nebo pískem, chůze ze schodů a do schodů, chůze po nerovném terénu, při běhu, jízdě na kole nebo plavání. (Čáp, Mareš, 2007)

Zároveň se zdokonaluje i jemná motorika dítěte. „*V oblasti jemné motoriky se dítě stává zručnější. Neustále se vyvíjí kresba, navléká korálky na nit, dokáže si zavázat tkaničky.*“ (Bajgarová, Dvořáková, Táborská, 2011, [online]). Dítě také dokáže vytvořit z plastelíny různá zvířata, věci nebo postavy, dle své fantazie, nebo pokynů. Také se rozvíjí práce s dřevěnými kostkami, nebo s legem. V předchozím období dítě dokázalo pouze kostky poskládat na sebe, ale v předškolním období už dítě dokáže skládat těžší a promyšlenější stavby, např.: z dřevěných kostek poskládá pyramidu, nebo už ze stavebnice Lego poskládá svůj vlastní svět. (Špaňhelová, 2004)

## 2.3 Kognitivní funkce dítěte

V období od 3 do 6 let se začíná utvářet a formovat osobnost dítěte. Dítě s nástupem do mateřské školy začíná být více samostatné a méně vázané na rodiče. Vágnerová (2000) ve své publikaci *Vývojová psychologie: Dětství, dospělost a stáří* uvádí, že předškolní období je plné objevování a zkoumání. Děti si uvědomují své schopnosti a dovednosti, které je podněcují k navazování nových kontaktů mezi vrstevníky a pedagogy.

V závěru předškolního období je již patrná větší energetická výdrž dětí. U předškolních dětí se zvyšuje doba pobývání ve stoje/chůzi, a proto se snižuje doba spánku po obědě. Vývoj kognitivních procesů je v předškolním období velmi intenzivní, děti v tomto období se zaměřují na větší předměty, respektive i na předměty, které souvisí s činností, kterou momentálně vykonávají. (Šimíčková-Čížková, 2010)

### 2.3.1 Myšlení

Předškolní dítě v rámci myšlení nechápe trvalost a představu určitého objektu. Myšlení je upevňováno jen na znaky, které jsou pro dítě viditelné. Předškolní dítě má sklon upravovat si skutečnost tak, aby pro něj byla uspokojivá a zřetelná. Myšlení v předškolním období je neúplné, nekoordinované a dítěti chybí souhrnný přístup. (Klenková, Kolbábková, 2013)

Autorka Švingalová (2002) uvádí další charakteristiky myšlení u dítěte v předškolním věku. Dále autorka Švingalová (2002) popisuje, že myšlení je egocentrické, antropomorfské a artificialistické. Egocentrické myšlení u dítěte určuje, že se cítí středem pozornosti. Dítě v rámci antropomorfského myšlení všechno polidšťuje, zatímco artificialistické myšlení u dítěte symbolizuje, že všechno se dělá.

### 2.3.2 Pozornost a zvědavost

*„Pozornost je důležitým předpokladem pro uvědomění jakýchkoli poznatků, protože je umožňuje udržet v mysli dostatečně dlouho, aby mohly být zpracovány. Její hlavní úlohou je dostat vybrané informace do vědomí, i když může usnadnit i podprahové zachycení některých podnětů.“* (Vágnerová, 2016, str. 43). Dítě zpočátku předškolního období dlouho nevydrží u jedné činnosti, protože jeho pozornost je nestálá a přelétavá. V rámci bezděčné pozornosti se však rozvíjí i podstata záměrné neboli úmyslné pozornosti. *„Úmyslná pozornost je aktivní, je zaměřená a řízená. Člověk si vybírá objekt, na který se zaměří.“* (Lokšová, 1999, str. 56). Nesmíme zapomínat, že u dětí předškolního věku je důležité přiměřeně rozvíjet prodlužování koncentrace pozornosti. (Kuric, 1986)

U předškolních dětí je typická zvědavost a s ní spojená otázka „proč“. Na tuto otázku se rodiče musí zaměřit a nepřehlížet ji. Pokud se dítě opakovaně bude ptát na nové otázky, měli by je pedagogové, nebo rodiče zodpovídat a být trpěliví. Zvědavost k předškolním dětem patří a je pro tento věk typická. (Špaňhelová, 2008)

### 2.3.3 Řeč

Se zvědavostí je spojená řeč, která se v předškolním období značně zdokonaluje. Slovní zásoba u pětiletého dítěte obsahuje 2 000 slov. Následně u dítěte ve věku šesti let jeho slovní zásoba obsahuje okolo 3 000 slov. Největší složkou aktivního slovníku dítěte v předškolním věku jsou podstatná jména, slovesa a zájmena. S následným zlepšováním jeho řeči se u dítěte objevují více předložky a zájmena. (Vágnerová, 1994)

U dítěte v předškolním období se zvyšuje i zájem o mluvenou řeč. Děti ve věku tří až čtyř let umějí kratší básničky, říkanky, nebo kratší větná spojení. Také si dítě moc rádo

povídá, i když okolo sebe nemá žádné posluchače. Nejdůležitějším pokrokem ve vývoji v předškolním období je, že dítě dokáže regulovat užívání své řeči v rámci svého chování. (Bajgarová, Dvořáková, Táborská, 2011, [online]) Langmeier a Krejčířová (2006) ve své publikaci *Vývojová psychologie* zmiňují, že A. R. Lurji zjistil, že „*teprve od tří let je dítě schopno řídit své chování podle slovní instrukce, zprvu tak, že ji nahlas opakuje, později (asi od čtyř nebo pěti roků) už podle ‚vnitřní řeči‘ bez hlasitého vyjadřování svých záměrů.*“ (Langmeier, Krejčířová, 2006, str. 89).

S řečí je i spojeno typické tykání a vykání. Ze začátku se u dítěte v předškolním věku objevuje tykání, které zná a je pro něho přirozené z domácího prostředí. Teprve okolo 5. – 6. roku se dítě učí vykat. Tento úkon musí provést v první řadě rodiče, kteří dítěti vysvětlí, proč musí ostatním lidem vykat nebo tykat. (Špaňhelová, 2004)

### **2.3.4 Paměť**

*„Paměť umožňuje uchování informací a jejich opětovné využití. Je základní podmínkou rozvoje psychických funkcí. Paměť usnadňuje orientaci, umožňuje rozlišit nové situace od známých, vybavit si jejich podstatné znaky a na základě toho účinněji reagovat.“* (Vágnerová, 2016, str. 93).

Základním rysem paměti je konkrétnost a mimovolnost. Na konci předškolního věku se objevují první znaky úmyslné paměti. U dětí v předškolním věku převládá převážně mechanická paměť. Definice mechanické paměti - „*Druh paměti, kdy si zapamatováváme materiál, který nelze logicky utřídit (telefonní číslo, slovíčka cizího jazyka, atp.)*“ (Pugnerová, 2019, str. 32).

Podle psychologa Kurice (1986) u dětí v předškolním věku, ze začátku, ale i na konci, převládá bezděčné zapamatování a vybavování. V rámci dozrávání centrální nervové soustavy se u dítěte v závěru období objevují podklady k záměrnému zapamatování. U dítěte v předškolním období převažuje smyslově názorná paměť.

### **2.3.5 Vnímání**

Poznávací procesy, kam řadíme i vnímání, se v předškolním období vyvíjí velmi intenzivně. Vnímání slouží k následnému kognitivnímu zpracování podnětů a následně možné základní orientaci v podmínkách. Vnímání máme zrakové, sluchové, čichové a hmatové a je důležité je rozvíjet, obzvláště v předškolním věku.

*„Vnímání lze chápat jako individuálně charakteristický způsob porozumění realitě, jež směřuje k dalšímu zpracování vnímaných informací, jejich srovnání s již existujícími poznatky a k následnému zhodnocení a zařazená do určité kategorie.“ (Vágnerová, 2016, str. 63).*

Dítě předškolního věku nevnímá věci jako celek, ale zaměřuje se na detaily u činností, které momentálně vykonává. V rámci zrakového vnímání si proto pedagog nebo rodič může všimnout, že dítě si všímá více barev, které dokáže lépe rozlišit a následně pojmenovat. (Trpišovská, 2006)

### **2.3.6 Představivost**

Nedílnou součástí rozvoje vnímání jedince je představivost. Představivost se nejvíce uplatňuje ve výtvarném projevu, kde se rozvíjí fantazijní představivost. Nejen ve výtvarných činnostech, ale také ve volné nebo řízené hře se rozvíjí představivost u dětí v předškolním věku. Dítě si v rámci námětové hry „na něco“ vysvětluje realitu okolo sebe. (Plevová, 2006)

Podle Vágnerové (2005) představivost pomáhá v poznávání. Je to fáze fantazijní představivosti, která zpracovává informace intuitivního uvažování dítěte, které není ovlivňováno logickým myšlením. *„Dítě svou představu přizpůsobuje vlastním možnostem poznání a potřebám. Přetrvávající egocentrismus ovlivňuje uvažování i komunikaci, dítě ulpívá na svém pohledu, který pro ně představuje určitou jistotu.“ (Vágnerová, 2005, str. 173 – 174).*

### **2.3.7 Chápání prostoru, počtu a času**

*Prostor* – Chápání prostoru je do určité míry nepřesné. Děti nedovedou odhadnout, která vzdálenost je větší nebo menší. Dalo by se říci, že dětem určitá lokalita přijde větší než dospělému jedinci, např. zahrada v mateřské škole. Tím, že vnímání prostoru je souhrnná dovednost, tak dítě předškolního věku nemá dostatečný počet zkušeností, aby si tuto dovednost osvojilo. (Vágnerová, 1994)

*Čas* – Čas jako pojem se u dětí v předškolním věku rozvíjí pomalu. Dítě čas měří pomocí opakujících se časových úseků na zažitých konkrétních situacích. *„Stále ještě je nejvíce zaměřeno na přítomnost, minulost a budoucnost nemají ještě zcela konkrétní obsah. Abstraktní chápání času není ještě rozvinuto.“ (Ficová, 2020, str. 19)*

*Vnímání počtu* – V předškolním období dítě začíná chápat počet jako jeden z možných klasifikačních kritérií. Děti chápou pojmy přidej - uber. Dítě také dokáže rozlišit, zda jeho kamarád nebo sourozenec nedostal víc, nežli on. Na začátku předškolního období děti určují názvy čísel, ale nechápou význam číselného pojmu.

„V předškolním věku má počítání všechny znaky názorného, intuitivního myšlení, vázaného na jeden konkrétní aspekt situace.“ (Vágnerová, 2000, str. 112)

V publikaci od Vágnerové (2000) je uvedeno shrnutí tří názorů od různých autorů, že dítě předškolního věku nechápe číselnou řadu, ve které se nesmí vynechat číslo nebo jedno číslo počítat dvakrát nebo vícekrát. Dále uvádí, že děti nemusí vždy pochopit, že poslední číslo v číselné řadě je počet všech vyjmenovaných čísel. A poslední třetí názor je, že děti v předškolním období „mají tendenci přiřadit každému objektu jedno číslo, i když to vždycky nemusí být v pořadí správné číslo. Avšak každý objekt tuto vlastnost tj. číslo získá (někdy i vícekrát).“ (Vágnerová, 2000, str. 113)

### 2.3.8 Emoce

Děti v předškolním období by měly mít správně zautomatizované vzory chování od svých rodičů. Ale nesmíme zapomínat, že dítě se stále vyvíjí a je zapotřebí ho nadále učit k vlídnosti, klidnému vystupování, laskavosti, jak k sobě samému, tak ke svému okolí a ovládnutí svých emocí. Také nesmíme zapomínat u dětí rozvíjet vyjadřování. Děti jsou zvědavé a mnohé znají, ale bohužel mívají komplikace s projevem základních potřeb a pocitů. Proto se snažíme s dětmi více komunikovat, abychom získali přesný popis toho, jak se cítí, co prožívají a co potřebují. Snažíme se tímto u dítěte probudit sebejistotu, sebehodnotu a pocit odpovědnosti. (Poláková, 2019)

Poláčková Šolcová (2018) ve své publikaci *Emoce* zmiňuje, že během předškolního období se extrémně rozvíjí empatie. „Předškoláci mají komplexnější a vícezdrojový sebeobraz, který je založen na tom, jak vnímají své fyziologické, genderové a psychické charakteristiky. Dítě více mluví o svých emocích a emocích obecně s pečovateli a s dalšími osobami.“ (Poláčková Šolcová, 2018, str. 151).

Velmi důležité je, aby se děti od útlého věku dozvíдалy od rodičů či pedagogů, že s emocemi se musí pracovat a nesmí nás ovládnout. Naše chování a jednání k sobě samým, ale i k ostatním lidem, nezpůsobují emoce, ale naše chování rozhodujeme my sami, např. dítě dítěti sebere oblíbenou pastelku, se kterou momentálně kreslí obrázek a ono se ho rozhodne udeřit. Dané dítě udeří druhé, ne z důvodu, že mu sebralo pastelku, ale že ho v daný moment udeřit chce. (Mertin, 2016)

## 2.4 Dětská identita z pohledu pohlaví

Děti ve věku tří až čtyř let registrují rozdíly mezi mužským a ženským pohlavím. Zjišťují, jaké pohlaví má výhody či nevýhody, a dokonce i o těchto rozdílech hovoří nahlas mezi sebou. Následně v šestém roce jsou tyto rozdíly mezi ženskou a mužskou rolí doplňovány a dítě má kompletní přehled o tom, kdo vykonává jaké práce a činnosti v rodinném i mimorodinném prostředí. U předškolních chlapců se objevuje snaha chovat se podle správného jednání, a to dříve než u dívek. Děti si činnosti realizují ve dvojici, nebo ve skupině, do které si raději vybírají vrstevníky, kteří jsou ve stejném vývojovém milníku pohlavní identity. Pohlavní identita je pro děti důležitějším kritériem než etnická příslušnost. Pokud si dítě hraje samo, nebo je v blízkosti dospělého jedince, jeho chování dle pohlavní identity není tak nápadné, ve smyslu, že dítě si hraje i s hračkami, které nejsou specifické pro jeho pohlaví. Pokud je ovšem dítě ve větší společnosti svých vrstevníků, volí si hračky typické pro jeho pohlaví, i když si přímo s ostatními dětmi nehraje, jen je pouze v jejich přítomnosti. (Janošová, 2008)

Autorka Vágnerová (2000) ve své publikaci vypsala základní stereotypy role jak chlapeckého, tak dívčího pohlaví. Chlapecká role je charakteristická vlastnostmi: „*nezávislost, soutěživost, sebevědomí, síla a dominance.*“ (Vágnerová, 2000, str. 118). Dívčí role jsou typicky opačné vlastnosti: „*závislost, empatie a citlivost, laskavost, jemnost a bezmocnost.*“ (Vágnerová, 2000, str. 118). Vlastnosti chlapecké role vytváří převážně chování asertivní, aktivní a nezávislé. Vlastnosti typické pro dívčí pohlaví vedou k chování pomoci druhým, empatické citění k ostatním a podpoře ostatních lidí. (Vágnerová, 2000)

## 2.5 Dítě a kolektiv v mateřské škole

Dítě v předškolním věku snižuje kontakt s rodinou a zvyšuje kontakt s vrstevníky v mateřské škole. Adaptuje se na nové prostředí okolo něho a orientuje se na nová pravidla spojená se soužitím s novým kolektivem vrstevníků. Špaňhelová (2004) ve své publikaci *Dítě v předškolním věku* zmiňuje dva typy dětí objevující se v kolektivu dětí. První typ je dítě, které vyžaduje a potřebuje kontakt s kamarády. Rádo si s nimi hraje, má potřebu si je zvat domů a vůbec nepotřebuje kontakt rodičů. Následně rodiče těchto dětí mají pocit, jako kdyby děti nepotřebovaly jejich přítomnost. Dále autorka Špaňhelová (2004) popisuje druhý typ, který je opak výše zmíněného. Dítě společnost ostatních dětí vůbec nepotřebuje a je převážně samotářské a hraje si samo v rohu třídy, nebo u stolu. Takovéto děti jsou bojácné a většinou si nechávají od ostatních vrstevníků ubližovat. Rodiče se často o tento typ dětí bojí z důvodu šikany.

Dítě si v kolektivu mateřské školy volí i kamaráda, který je mu nejbližší, má stejné zájmy a kompetence.

V tomto případě jde o tendenci „*volby dvojníka*“, kdy je převážně shoda ve všech vnějších znacích jedinců a projevů dětí. Výběr kamaráda je určen těmito vnějšími znaky a situačními faktory, které jsou popsány v publikaci od autorky Vágnerové (2000):

*Pohlaví* – dítě si raději volí kamaráda stejného pohlaví, jelikož jedinci se stejným pohlavím si vybírají stejný typ hraček.

*Zevnějšek dítěte* – dítě má vizi, jak by jeho kamarád měl vypadat. Pokud se jeho vize s realitou rozchází, je pro dítě jedinec málo sympatický. V opačném případě se dítě cítí v jistotě a bezpečí.

*Vlastnictví zajímavého předmětu* – dítě vlastní hračku a ostatní si také přejí hrát s touto hračkou. Proto si zbylé děti oblíbí jedince, který tuto hračku vlastní a získají tak možnost kontaktu s danou hračkou. Berou tuto možnost jako výhodu a zároveň akceptování druhé osoby.

*Chování* – důležitým znakem chování je úspěšnost. Úspěšné děti mají totiž přátelské a dobře laděné chování, které je potřebné k dobrému rozvíjení a udržování sociálních kontaktů s ostatními jedinci. (Vágnerová, 2000)

### **2.5.1 Komunikace dítěte v předškolním věku**

Komunikace dítěte je velice důležitá a provádí ho celým životem. Dítě dokáže vyjádřit ostatním lidem okolo sebe pocity i názory. U dítěte v předškolním věku se zlepšují všechny prvky verbální komunikace. Společně s komunikací se rozvíjí poznání a myšlení dítěte. S těmito složkami se rozvíjí správné vyjadřování, což je jednou z priorit mateřské školy při přípravě dítěte na nástup do dalšího stupně vzdělávání. (Bytešníková, 2007)

Komunikace se objevuje ve třech typech, které rozdělil autor Sovák v roce 1980. První typ je komunikace *intraindividuální*, který je spojen s vnitřním prostředím, druhý typ je *extraindividuální*, který je závislý na vnějším prostředí, a poslední je typ *interindividuální*, který se realizuje ve společenském prostředí. Komunikace může být jak verbální, tak i neverbální. (Bytešníková, 2012)

U dětí v předškolním období je potřebný rozvoj komunikačních kompetencí, aby se neobjevily komunikační problémy v podobě narušení řeči vadou, opožděného vývoje řeči, atd. Základní předpoklady pro správný rozvoj komunikace jsou ovládnutí spisovné češtiny u pedagogického personálu, sugestivní řečově-výchovné prostředí, správný mluvný vzor, jak ze strany rodiny, tak ze strany pedagogického personálu mateřské školy.



Důležitá je úzká kooperace rodiny s mateřskou školou, aktivní a pasivní slovní zásoba a vyjadřovací schopnosti.

V případě zjištění komplikací ve vývoji řeči, je potřebná kooperace s odborníky z oblasti logopedie a foniatrie a také s pracovníky speciálně pedagogického centra. (Bytešnicková, 2007)

S komunikací s dítětem v mateřské škole, souvisí i komunikace dítě a pedagog. Dítě v prostředí mateřské školy komunikuje nejen se svými vrstevníky, ale také s pedagogem. Komunikace ve vztahu pedagog a dítě je velice komplikovaná a tato dovednost patří k podstatným zkušenostem současného pedagoga. Pokud se pedagog neumí přiměřeně vyjadřovat, ztrácí velmi mnoho možností, jak získávat informace jak od dítěte, tak od jeho rodičů. (Mertin, 2016)

## 2.6 Dítě a hra

Hlavní činností dítěte v předškolním věku je hra. Hra podle autorky Ficové slouží dítěti jako „*prostředek vyrovnání se s realitou, která je pro dítě z vývojového nebo emočního hlediska problematická, nebo jako reflexe žádoucího stavu.*“ (Ficová, 2020, str. 19). Hra je základní psychickou potřebou dítěte a pomáhá rozvíjet poznávání jeho okolí i sebe sama. Dítě může v rámci hry někoho napodobovat a zároveň se tak s někým ztotožňovat, viz hra „*na něco*“ nebo „*na někoho*“, což je znakem symboličnosti. (Oprailová, 1988)

Hra může mít tři vývojové etapy. První etapa se objevuje okolo tří let a nazývá se individuální hra. Dítě si hraje samo, okolí příliš nevnímá a hraje si s hračkami, které si samo zvolí. Druhá etapa se označuje jako hra ve společnosti druhých a objevuje se okolo čtvrtého roku dítěte. Hra je charakterizována tím, že si děti hrají spolu a ne vedle sebe. Třetí, poslední, etapa je na konci předškolního věku, kdy má hra charakteristické kolektivní uspořádání. Děti mezi sebou komunikují, kooperují a dovedou jeden druhému ustoupit v rámci diskuze při jejich hrách. (Šmelová, 2004)

V závěru předškolního období dítě rozlišuje práci od hry. Dítě se nespokojuje s činnostmi, že může „jako prát“, „jako uklízet“, jelikož začíná postupně chápat smysl dané pracovní činnosti a rád by ji opravdu vykonával. Proto se mu při vstupu na základní školu formulují první znaky pracovního postoje a je tedy potřebné využívat „*tzv. hrovou motivaci k činnosti*“. (Šimíčková-Čížková, 2010)

### 3 PŘÍPRAVA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLU

Nástup na základní školu je jedna z důležitých událostí v životě dítěte. V přípravě při nástupu na základní školu je důležité se zaměřit na samostatnost dítěte, komunikace mezi vrstevníky a dospělými mimo rodinu. S těmito požadavky kooperuje školní zralost a školní připravenost. (Leachová, 1995)

#### 3.1 Školní zralost a připravenost

*Školní zralost* ve své publikaci Leachová (1995) definuje jako kompetence, které byly získány v souvislosti se zráním dítěte. Jucovičová (2014) ve své publikaci charakterizuje školní zralost jako biologické zrání organismu dítěte. Zralost může být fyzická/tělesná, psychická/duševní a sociální.

Školní zralost se musí posoudit v sedmi kategoriích – datum narození, zdravotní stav, zralost CNS, soustředění, pravolevá orientace, rozvoj řeči a kresba. Pokud se v nějaké kategorii objeví nejasnost, je potřebné ji řešit a napravit. Pokud by se tato chyba přehlédla a dítě by nastoupilo na základní školu, velice by zaostávalo za ostatními dětmi. Proto je potřebné se správně rozhodnout, zda neodložit nástup na základní školu. (Kutálková, 2014)

Shrnutí na čem závisí dosažení školní zralosti je popsáno v publikaci od Špaňhelové (2004), kde zmiňuje závislost na genetických dispozicích dítěte, zdravotním stavu, citovém prostředí, kde dítě vyrůstá a přizpůsobivost k tomu jak se dítě rádo učí.

*Školní připravenost* ve své publikaci Leachová (1995) definuje jako kompetence získané v souvislosti s mírou učení. Jucovičová (2014) ve své publikaci zmiňuje, že školní připravenost je chápána jako určitý stupeň dovedností, návyků a vědomostí, které by dítě mělo respektovat a ovládat před vstupem na základní školu. Školní připravenost je předpoklad školní zralosti a tudíž možnosti vykonávat školní práci. Školní připravenost zahrnuje kompetence v oblasti „*kognitivní, emocionálně-sociální, pracovní a somatické, které dítě nabývá a rozvíjí učním, sociální zkušeností.*“ (Bednářová, Šmardová, 2015, str. 1).

Posuzování školní zralosti a připravenosti je velice souhrnné vyšetření, na kterém by se měli podílet odborníci. Tato vyšetření se realizují převážně v pedagogicko-psychologických poradnách. Pokud se posuzuje školní zralost a připravenost u dětí se specifickým postižením, provádí se tato vyšetření ve speciálních pedagogických centrech určených pro dané postižení – sluchové, zrakové nebo tělesné postižení.

Tato posuzování se realizují na základě návrhu odkladu školní docházky, kterou podávají rodiče, lékař nebo mateřská škola. Pokud se odklad školní docházky prokáže, je potřebný souhlas zákonných zástupců. (Švingalová, 2002)

### **3.1.1 Školní nezralost**

Školní nezralost je pojem, který souvisí s vývojovými odchylkami jedince. Školní nezralost se projevuje u dětí, které nedosáhnou potřebné vyspělosti, pro další stupeň vzdělávání. Tyto odchylky diagnostikuje jako první pediatr, který následně upozorní zákonné zástupce dítěte a dítě doporučí na komplexní vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. S tímto vyšetřením rodič musí souhlasit. *„Při tomto vyšetření se na posouzení jednotlivých stránek školní zralosti používá celá řada metod a technik, především psychologických testů. Jedná se o testy obecných schopností (testy inteligence) a testy speciálních schopností a funkcí, jako jsou zrakové a sluchové vnímání, jemná motorika a grafomotorika, laterálita řeč, aj. Pro komplexní posouzení školní zralosti jsou vytvářeny celé baterie testů.“* (Spáčilová, 2009, str. 68-69)

Pokud se u dítěte prokáže školní nezralost, je možné školní docházku odložit o rok, ve výjimečných případech i o dva. V publikaci *Pedagogická diagnostika v primární škole* od autorky Spáčilové (2009) je uvedeno, že výzkumy prokazují, že jedinci, kterému byla prokázána školní nezralost, a následně zákonní zástupci souhlasili s odkladem školní docházky, prospěl rok navíc v navštěvování mateřské školy. Během tohoto roku se mu zjištěné vývojové odchylky zlepšily a odpovídaly tak ontogenezi dítěte. Dále autorka Spáčilová (2009) uvádí, že je potřebná individuální práce s dítětem, které má odklad školní docházky. Nápravy se pohybují například v logopedické oblasti, u potřebného nácviku percepce, dále při rozvíjení jemné motoriky nebo pozornosti, která je následně na základní škole důležitá. Pro tyto děti je zde možnost navštěvování přípravných tříd, které vznikají při základních školách. Cílem těchto tříd je připravovat děti s odkladem školní docházky na úspěšné plnění vzdělávání na základní škole. (Spáčilová, 2009)

### **3.2 Diagnostika školní zralosti a připravenosti**

Se školní zralostí a připraveností je spojená i potřebná diagnostika předškolního dítěte. Diagnostika nám určí a následně potvrdí nebo vyvrátí, zda dítě je připravené na nástup do základní školy. (Koluchová, Morávek, 1990) Cílem školní zralosti a připravenosti je určit, zda je dítě schopné vzdělávání na základní škole bez jakýchkoliv komplikací a plnit tak všechny zadané úkoly.

Hlavní funkcí diagnostiky je mimo jiné i odhalit případné vady nebo obtíže, a to s cílem rozvoje problémové oblasti nebo komplexním odstraněním potíží jedince. (Spáčilová, 2009)

Diagnostická činnost pedagoga je jednou z nejhlavnějších činností edukačního procesu v rámci předškolního vzdělávání. „*Učitelka bez ní nedokáže kvalitně a efektivně realizovat výchovně-vzdělávací proces. Je východiskem pro individuální práci s dítětem, podkladem k plánování i evaluaci výchovně-vzdělávací činnosti.*“ (Bednářová a kol., 2017, str. 95)

V souvislosti s diagnostikou školní zralosti a připravenosti je pedagogická diagnostika. Tato činnost je celistvý proces, jehož cílem je posuzování, poznávání a hodnocení vzdělávacího procesu a jeho účastníků. Pedagogická činnost se specifikuje jak na obsahovou složku, tak na procesuální. Obsahová složka prokazuje dosažené stupně potřebných vědomostí, dovedností a návyků a procesuální složka zase určuje, jakým způsobem proces výchovy i vzdělávání probíhá a jak ovlivňuje děti, žáky a studenty. (Zelinková, 2007)

Existují čtyři typy pedagogické diagnostiky, které popisuje ve své publikaci *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program* autorka Zelinková. První je diagnostika normativní. „*V normativní diagnostice je výsledek jedince v určité zkoušce srovnáván s výsledky reprezentativního vzorku populace ve stejné zkoušce. Srovnávací vzorek může být národní nebo dílčí.*“ (Zelinková, 2007, str. 14) Národním vzorkem autorka Zelinková (2007) myslela žáky, kteří končí vzdělávání na základní škole v našem státě a dílčím vzorkem jsou myšleni žáci, kteří se chtějí přihlásit na školu s rozšířeným jazykovým vyučováním. Druhým typem pedagogické diagnostiky je diagnostika kritériální, ve které je hlavním procesem srovnávání. Jde o srovnávání s určenými kritérii ve vymezených činnostech. Ve zjednodušeném slova smyslu se jedná o to, zda dítě zvládá, nebo nezvládá danou konkrétní činnost. Jako třetí typ je brána diagnostika individualizovaná, kterou autorka Zelinková ve své publikaci zmiňuje. „*Individualizovaná diagnostika je nezbytně nutná u dětí handicapovaných, neúspěšných nebo dětí, u kterých došlo z různých důvodů ke ztrátě motivace.*“ (Zelinková, 2007, str. 14)

Posledním, tedy čtvrtým, typem pedagogické diagnostiky je diagnostika diferenciatní, která slouží k identifikaci komplikací, které mohou mít stejné symptomy, ale různé příčiny. Jedná se například o neposlušnost a zvýšenou pohybovou aktivitu jedince, které mohou být projevem jak u ADHD tak i u nesprávného výchovného vedení. (Zelinková, 2007)

Pro pedagogickou diagnostiku jsou důležité metody, díky kterým získáme potřebné údaje o diagnostikovaném dítěti. Metody pedagogické diagnostiky máme – pozorování, rozhovor, anamnézu, dotazníky a analýza spontánních produktů.

Tyto metody ve své publikaci *Psychodiagnostika dětí a dospívajících* popisuje autor Svoboda se svým kolektivem (2015).

*Pozorování* je jednou z nejdůležitějších metod při psychologickém vyšetřování. Tato metoda je založena na úmyslném a plánovaném vnímání jedinců při určité činnosti. Pozorování může být dvojího typu – pozorování volné a zaměřené. Pozorování volné, neboli také orientační, je charakterizováno tím, že pozornost pozorovatele je bezděčná a nepodléhá určeným kritériím, není vymezen předmět pozorování. Naopak pozorování zaměřené, neboli systematické, je charakterizováno tím, že pozornost pozorovatele je omezena a řízena předem stanovenými kritérii. (Svoboda, 2015)

*Rozhovor* je jednou z nejtěžších metod pedagogické diagnostiky. Za pomoci diagnostického rozhovoru se nejen získávají informace o diagnostice dítěte, ale je i prostředkem k vytvoření vztahu mezi odbornou osobou a dítětem. Rozhovor s dítětem může být za přítomnosti zákonných zástupců, ale také o samotě. Psycholog se během jeho práce s dítětem chová diskrétně a šetrně k jeho postojům, nikterak ho nesoudí, ale také mu neodpouští. Fáze rozhovoru jsou úvodní fáze, jádro rozhovoru a závěr rozhovoru. (Svoboda, 2015)

*Anamnéza* je jednou z dalších metod. Za pomoci anamnézy dokáže pedagog zjistit potřebné informace z minulosti jedince. Ze získaných informací je možné ujasnit si současný stav diagnostikovaného dítěte, žáka nebo studenta. V této metodě se objevují jak objektivní, tak subjektivní data. Mezi objektivní data se řadí věk, počet absolvovaných tříd, rodinný stav. Mezi subjektivní data se řadí například výroky diagnostikovaného dítěte. Anamnéza se dělí na rodinnou a medicínskou anamnézu. „*Rodinná anamnéza se zaměřuje na údaje o předcích vyšetřované osoby, abychom zachytili i případné hereditární faktory. Medicínská anamnéza je zaměřena především na patologické projevy a vývoj. Zjišťuje prodělané nemoci v širokém příbuzenstvu i u klienta samotného, zajímá se o patologické projevy a vývojové úchyly.*“ (Svoboda, 2015, str. 45)

*Analýza spontánních produktů* je také jednou z důležitých metod pedagogické diagnostiky. Výsledky této metody jsou činnosti, které diagnostikovaná osoba vykonává, např. kresba, hra, nebo amatérské výrobky z různých oblastí. V dětské pedagogické diagnostice je nejčastěji používaná kresba. Za pomoci kresby jde zjistit vývojové stádium, ve kterém se momentálně dítě nachází a i například co zároveň prožívá. Společně s kresbou se také u dětí v předškolním věku používá hra. S hrou jsou spojené výtvořky vzniklé za pomoci stavebnic a přírodnin. (Svoboda, 2015)

### 3.3 Podmínky pro nástup do základní školy

Podmínky pro nástup do základní školy popisuje autorka Kutálková (2014) ve své publikaci *Jak připravit dítě do 1. třídy*. Tato publikace je určena jak rodičům, tak i pedagogům. Kniha je koncipována jako průvodce přípravou dítěte na základní školu a případně rádce, proč nepřihlašovat dítě do školy. Autorka Kutálková (2014) charakterizuje kritéria znalosti pro vstup na základní školu následovně:

*Datum narození* - Dítě přihlášené k zápisu musí splňovat podmínku, že v den nástupu do základního vzdělávání mu musí být šest let. V tomto případě se jedná o děti narozené do 31. srpna včetně.

*Zdravotní stav* - Jedná se o děti, které jsou zdravé a neměly žádné zdravotní komplikace. Zdravotní stav jim umožňoval pravidelné navštěvování mateřské školy. Dětem, kterým zdravotní stav neumožňoval návštěvu mateřské školy, např. z důvodu častých chronických nemocí v podobě alergií, poruch imunity nebo opakované záněty horních cest dýchacích, nemusí být umožněn následný nástup na základní školu. Tyto nemoci způsobují dětem mírně pomalejší vývoj, než kdyby byly zdravé.

*Soustředění* - Důležitou složkou pro správný a dobrý start v základní škole je zejména míra soustředění a přiměřená samostatnost dítěte. Míra soustředění a udržení pozornosti na úkolu, který dítě nezaujal, patří k hlavnímu faktoru odkladu školní docházky.

*Zralost CNS* - Na konci předškolního období by mělo být jasné, jaké ruce dítě dává přednost. Pokud vyhraněnost není na konci předškolního období známá, značí to pomalejší vývoj mozkových hemisfér. Tento pomalý vývoj znamená, že dítě je biologicky trochu mladší a neodpovídá tak datu v rodném listu.

*Pravolevá orientace* - Zralost CNS velice souvisí s pravolevou orientací dítěte. V tomto směru se nejedná o vztah k psaní, určení ruky, kterou dítě píše, ale jde o to, zda si neplete strany, nebo se nepodepisuje zprava doleva. Kdyby se tato kritéria splňovala, jednalo by se o překříženou lateralitu a ta je komplikací při nástupu do základní školy. Dítě by si totiž mohlo plést v návaznosti na psaní a čtení písmena a tudíž by mohlo dojít k nějakému typu poruch učení, např. dysgrafie, dyslexie.

*Rozvoj řeči* - Bylo by správné, kdyby dítě nastupovalo do základní školy se skvělou výslovností. Proto bychom měli u dítěte, pokud u něho objevíme vadu řeči, zavést logopedickou péči, která mu umožní vstup na základní školu. „*Pro školní výuku je žádoucí, aby dítě umělo kvalitně zejména sykavky a měkčení – nedostatky se totiž často projeví ve čtení, psaní, kdy dítě píše tak, jak si diktuje (místo sešit píše sesit nebo šešit).*“ (Kutálková, 2014, str. 140).

*Kresba* - Spontánní kresba je poslední důležitou podmínkou, která napoví, zda dítě je zralé zahájit školní docházku. Kresba je součástí testu školní zralosti, kde dítě musí, ale podle přesného zadání, ne spontánnosti, nakreslit postavu. Z kresby postavy se dá zjistit nejen technika, jak dítě drží psací potřebu, ale také se dá určit reálný stupeň vývoje kresby. Součástí kresby je i „*opis textu*“, který nám poskytne zpětnou vazbu o schopnosti dítěte rozlišit tvary, směr čar nebo velikost prvků. (Kutálková, 2014)

Podle Matějčka (2016) by dítě mělo být při nástupu do základní školy dostatečně samostatné, orientovat se v oblasti stolování a jídla, oblékání, hygienických návyků a mělo by zachovávat pořádek při činnosti. Na konci tohoto období se dostává do popředí logické usuzování dítěte, což je také důležitá podmínka nástupu do základní školy. Dále psycholog Matějček (2016) uvádí, že pokud dítě nastoupí na základní školu, musíme dbát na uspořádání látky, tak jak má jít za sebou. Je to z důvodu, že u dítěte předškolního věku převládá paměť mechanická nad logickou pamětí, a ta je založena na spojitostech dějů.

### **3.4 Rámcový vzdělávací program**

*„Rámcový vzdělávací program (RVP) je závazný kurikulární dokument (2005) nejvyšší úrovně pro školství v České republice, jehož záměrem je vymezit výsledky vzdělávání a soubor učiva, které je škola povinna zařadit do svých školních vzdělávacích programů jakožto pro žáky závazné osvojení.“* (Zormanová, 2014, str. 75).

V České republice máme čtyři základní typy rámcových vzdělávacích programů. Máme Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV), Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV), Rámcový vzdělávací program pro gymnázia (RVP GV) a Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání (RVP SOV). Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání obsahuje i přílohu základní vzdělávání upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (RVP ZV-LMP). Dále jsou rámcové vzdělávací programy pro základní umělecké školy (RVP ZUV) a pro jazykové školy (RVP JŠ). (Zormanová, 2014)

### **3.5 Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání**

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) je kurikulární dokument, který určuje hlavní rámce v podobě požadavků, podmínek a pravidel vzdělávání dětí předškolního věku. Tyto rámce, které jsou v RVP PV, se realizují ve vzdělávacích institucích zařazených do sítě škol a školských zařízení. Účelem předškolního vzdělávání je, aby dítě před nástupem k zápisu a následně na základní školu bylo relativně samostatnou osobou. (RVP PV, 2004)

Nové vzdělávací programy, které nyní známe a považujeme je za současnou mateřskou školu, se u nás začaly objevovat od roku 1989. Přizpůsobovaly se tak, aby odpovídaly změnám ve společnosti. „*Nejprve se zaměřila na kritiku předcházejícího období, s níž odmítala všechno, co bylo do té doby pro předškolní výchovu v mateřské škole charakteristické, např.: pevný denní režim, frontální vyučování, věkově homogenní upřádání skupin, důraz na školsky pojatou přípravu na školu, převažující verbální metody.*“ (Opravilová, 2016, str. 53). Vznikají nové vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání jako např.: předškolní výchova orientovaná na rozvoj osobnosti, zdravá mateřská škola, vzdělávací program „Začít spolu“ nebo Lesní mateřské školy. (Opravilová, 2016)

Podle autorky Kořátkové by mělo předškolní vzdělávání nabízet např. přizpůsobivé vzdělávací prostředí, které u dětí rozvíjí jejich osobnost. Dále místo pro aktivity, činnosti a hlavní spontánní seberealizaci, kde se uplatňuje dětská fantazie, originalita chápání světa a cit. V neposlední řadě také společné soužití dětí a pedagogů bez aspektu na schopnosti nebo dovednosti dětí. (Kořátková, 2014)

### **3.6 Cíle předškolního vzdělávání**

Rámcový vzdělávací plán pro předškolní vzdělávání podle publikace *Didaktika předškolního vzdělávání* od Šmelové a Prášilové (2018) popisuje, že za cíle předškolního vzdělávání se považují – *cíle v podobě záměrů a cíle v podobě výstupů.* (Šmelová, Prášilová, 2018, str. 98). Tyto cíle se určují nejdříve v *úrovni obecné* a následně v *úrovni oblastní.* (Šmelová, Prášilová, 2018, str. 98).

V kurikulárním dokumentu jsou tyto cíle konkrétně rozděleny do kategorií *rámcové cíle, klíčové kompetence, dílčí cíle* a *dílčí výstupy.* Tyto kategorie jsou na sebe napojené, a proto mezi sebou mohou kooperovat. Do vzdělávacích cílů *formulované jako záměry* řadíme rámcové cíle a dílčí cíle v oblastech. Oproti tomu do vzdělávacích cílů *formulované jako výstupy* řadíme klíčové kompetence a dílčí výstupy. Společně s těmito vzdělávacími cíli kooperují vzdělávací cíle v *úrovni obecné* a *oblastní.* Do úrovně obecné řadíme rámcové cíle společně s klíčovými kompetencemi a do úrovně oblastní řadíme dílčí cíle v oblastech a dílčí výstupy. (RVP PV, 2018)

Rámcové cíle představují všestranné záměry předškolního vzdělávání. Komplexním záměrem rámcového cíle je rozvíjet fyzickou, psychickou a rozvoj sociální oblasti dítěte. Řadí se do tří cílů – „*1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání, 2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost a 3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.*“ (RVP PV, 2018, str. 10).



Klíčové kompetence určují obvyklé výstupy, kterých lze dosáhnout v předškolním vzdělávání. Do důležitých kompetencí rozvíjejících dětskou osobnost řadíme pět kompetencí: „kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální a kompetence činnosti a občanské.“ (RVP PV, 2018, str. 11).

Dílčí cíle popisují hlavní určující záměry vztahující se k dané vzdělávací oblasti. Dílčí cíle máme řazené v pěti oblastech: „biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.“ (RVP PV, 2018, str. 9).

Dílčí výstupy jsou *dílčí poznatky, dovednosti, postoje a hodnoty* (RVP PV, 2018, str. 9) a řadíme je do stejných oblastí jako dílčí cíle.

### **3.7 Vzdělávací obsah v RVP PV**

Vzdělávací obsah reprezentuje hlavní prostředek vzdělávání dětí v předškolním období. RVP PV určuje vzdělávací nabídku pro danou věkovou skupinu, kterou jsou děti nyní už od dvou do šesti (sedmi) let. V tomto dokumentu je vzdělávací obsah určen a sestaven tak, aby sloužil k plnění vzdělávacích záměrů a následnému dosažení vzdělávacích cílů, např.: RVP PV představuje vnitřně propojený celek, učivo je zde určeno v podobě činností a příležitostí, atd.

Vzdělávací obsah je sestaven do několika vzdělávacích oblastí, které mezi sebou kooperují. Tyto oblasti jsou nazvány – biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální. (RVP PV, 2018)

### **3.8 Vzdělávací oblasti v rámci RVP PV**

Jednotlivé oblasti jsou v RVP PV sestaveny tak, aby se pedagog v těchto oblastech orientoval a dokonale jim rozuměl. Vzdělávací oblasti jsou rozděleny do pěti okruhů, stejně jako vzdělávací obsah RVP PV, a tyto oblasti jsou následně rozděleny do dílčích vzdělávacích cílů, které určují, co pedagog u dítěte podporuje. Dále se dělí do vzdělávací nabídky, která určuje, co pedagog dítěti nabízí. Jako předposlední jsou očekávané výstupy, které nám přibližují, co dítě na konci předškolního období zpravidla umí a dokáže. Jako poslední jsou důležitá rizika, která nám určují, co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga. Vzdělávací oblasti máme rozdělené a pojmenované – *Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost a Dítě a svět.* (RVP PV, 2018)

## **4 SBORNÍK AKTIVIT A ČINNOSTÍ NA TÉMA „ŽIJEME NA JEDNÉ PLANETĚ“ PRO PŘEDŠKOLNÍ DĚTI**

### **4.1 Úvod do sborníku aktivit a činností**

Než jsem začala vytvářet činnosti a aktivity do svého sborníku, určila jsem si téma a z něho odvíjející se okruhy, které bych dětem následně chtěla hravou formou přiblížit. Stanovila jsem si čtyři kategorie, na které bych se chtěla při vzdělávání dětí v předškolním věku zaměřit. Jsou to okruhy týkající se vesmíru, vzniku světadílů, pohoří nebo vodstva, etnik žijících na Zemi a téma přibližující ekologii a životní prostředí. Témata jsem si vymezila z důvodu potřebného rozvíjení vnímání světa okolo nás u předškolních dětí. Myslím si, že pozorování okolí, které nás obklopuje je jednou z nejdůležitějších schopností od útlého věku dítěte. Tímto pozorováním rozvíjíme následně i kladný vztah ke všemu živému i neživému.

Při vytváření konkrétních aktivit a činností jsem si vymezila cíle pomocí metody SMART. U každé z aktivit jsem si vymezila specifické, měřitelné, dosažitelné, realistické a včasné cíle. (Lawlor, Hornyak, 2012) Pomocí určených cílů ke konkrétním činnostem jsem vytvořila aktivity a následně sepsala do níže uvedených karet. Za pomoci pedagogů v mateřské škole jsme aktivity zrealizovali a zároveň ověřili, zda dané cíle jsou splněny. Následné zpětné vazby na dané zrealizované činnosti jsou popsány pod jednotlivými kartami.

Karty k činnostem jsou sestaveny tak, aby se pedagog při realizaci aktivity v kartách jednoduše orientoval. V nich jsou společně s potřebnými údaji z RVP PV zaznamenány i pomůcky, časové rozmezí, prostorové uspořádání nebo postup realizace činnosti. Uvedené údaje z RVP PV jsou v kartách zaznamenány z důvodu ulehčení práce při zápisu aktivity do třídní knihy a jsou odděleny tlustou čarou, která pedagogovi upřesní část teoretickou a praktickou.

Činnosti a aktivity jsou mezi sebou propojené, tudíž se aktivity mohou realizovat v rámci školního vzdělávacího programu například pod názvem „Žijeme na jedné planetě“ nebo pod jiným názvem zaměřující se na přiblížení světa okolo nás. Také se dají realizovat i jako samostatné aktivity v probírajících oblastech – vesmír, vznik světadílů, pohoří nebo vodstvo, etnik žijících na Zemi nebo ekologie a životní prostředí. Využití aktivit záleží na volbě pedagoga.

## 4.2 Planety

VZTAHK RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence komunikativní
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý Dítě a společnost Dítě a svět
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Posilování přirozených poznávacích citů - zvědavosti, zájmu, radost z objevování apod. Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních - vnímání, naslouchání, porozumění Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních - výslovnosti, vyjádření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování Rozvoj komunikativních dovedností - verbálních i neverbálních Rozvoj kooperativních dovedností Rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí - spolupracovat, spolupodílet se Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku - zacházet s drobnými pomůckami Učit se nová slova a aktivně je používat Porozumět slyšenému - zachytit hlavní myšlenku Formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

	<p>Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>Chápat základní číselné a matematické pojmy – určit od nejmenšího po největší</p> <p>Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si</p> <p>Spolupracovat s ostatními</p> <p>Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem</p> <p>Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami</p> <p>Mít elementární povědomí o existenci vesmíru a planetě Zemi</p>
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly přiřadit správně raketu ke své planetě podle barevných odlišností a zkusily planetu správně pojmenovat.
Pomůcky	<p>slunce, 8 planet a 8 raket - každá ve specifické barvě</p>  <p>také viz příloha č. 1</p>
Počet dětí	1 – 8 dětí
Prostorové uspořádání	ve třídě - na koberci
Doba činnosti	10 – 20 minut
Motivace	„Děti, ze Země vylétlo 8 raket, které mají barvu, kam letí. Přiřadíte správně raketu k planetě? Každá planeta má svoji barvu a tu má i raketa.“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Seznámit dítě/děti se sluneční soustavou, kde se planety zároveň rozmístí na koberci.</li> <li>2. Pedagog o každé planetě řekne jednoduchou a hravou formou drobnou zajímavost, pro lepší zapamatování názvu planety, například – planeta Mars je čtvrtá planeta soustavy a má načervenalou barvu, a proto se jí říká „Rudá“ nebo také „Ohnivá planeta“.</li> </ol>

	<p>3. Pedagog rozdává rakety, které musí děti zařadit dle specifické barvy ke správné planetě. Hru lze hrát na malém prostoru, ale i v celé místnosti, kde děti musí vynaložit menší pohybovou aktivitu (poznámka: záleží na pedagogovi a počtu dětí).</p> <p>4. Možnost kladení doprovodných otázek, např.: „Která planeta je nejmenší/největší?“, „Seřaď podle velikosti od nejmenšího po největší a naopak.“, „Porovnej, jestli jsou některé planety stejné, jak velikostí, tak barevně.“ (poznámka: dítě musí přiložit planety na sebe, aby zjistilo, která z planet je větší).</p> <p>5. Blížící se závěr činnosti je realizován zodpovídáním všech otázek, které si pedagog pro děti připravil.</p> <p>6. Následná správnost zrealizování činnosti je prokázána tím, že dítě má představu o sluneční soustavě, dokáže ji vyjmenovat a také správně poskládat planety, jak jdou za sebou.</p> <p>7. V úplném závěru je realizována reflexe oblíbenosti činnosti v komunikativním kruhu. Dětem jsou kladeny otázky: „Co se jim na činnosti líbilo/nelíbilo.“; „Co se během činnosti naučily.“; „Jak se jim s ostatními kamarády pracovalo.“</p>
--	---

## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Planety jsou pro tuto činnost věrohodně nakreslené i s potřebným stínováním.

### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Časové rozmezí bylo splněno. Činnost nám celkově trvala okolo 15 minut. Děti byly soustředěné.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem zařadila při práci ve dvojicích, abych u dětí rozvedla diskuzi, zda opravdu daná raketa patří ke své stejné barevné planetě. V úvodu jsem činnost realizovala vsedě, v rámci řízené činnosti, kdy děti se posadily do kruhu, aby všichni viděli. Následně jsme si povídali o vesmíru, že společně s naší planetou se ve vesmíru vyskytují ještě další planety a také, že se do vesmíru dá cestovat. Následně jsem pokaždé dětem danou planetu ukázala a pověděla, jak

se planeta nazývá a doplnila dalšími informacemi z dětské literatury o vesmíru k jednotlivým planetám. Potom co jsem všechny planety představila dětem, byly děti rozděleny do dvojic a byly jim rozdány raketky. Následně děti musely mezi sebou jednohlasně určit, která raketa patří ke které planetě a přiřadit. Předem stanovený cíl i očekávané výstupy děti splnily. Komunikace mezi nimi byla správná, nad danou barevností diskutovaly a následně správně přiřadily danou raketu k planetě. V závěru jsem děti ve dvojicích proměnila a vyzkoušela jsem hru zrealizovat i v prostoru, což děti velice bavilo. Představovaly si, že opravdu jejich raketa letí ke své planetě. Tuto aktivitu v prostoru jsem opakovala 3x, pokaždé v jiné dvojici.

### 4.3 Planety a mimozemšťané

VZTAHY K RPV PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence komunikativní
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a svět
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj komunikativních dovedností - verbálních i neverbálních Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci - abeceda, čísla Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí Chápat základní číselné a matematické pojmy – orientovat se v elementárním počtu cca do šesti Poznat některá slova a číslice Přirozeně a bez zábran komunikovat Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami Mít elementární povědomí o existenci vesmíru a planetě Zemi
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly přiřadit daný počet mimozemšťanů podle čísla na kuličku.	

Pomůcky	<p>8 planet, 45 kartiček s obrázkem mimozemšťana a 20 ks kolíčků s čísly 1 – 20</p>  <p>také viz příloha č. 2</p>
Počet dětí	1 dítě
Prostorové uspořádání	ve třídě – na koberci
Doba činnosti	5 – 15 minut
Motivace	„Na různých planetách žijí martřani. Pomůžeš mi je prosím spočítat?“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rekapitulace tématu Sluneční soustavy, kdy pedagog s dítětem sestaví sluneční soustavu.</li> <li>2. Pedagog na jednotlivé planety přiloží kolíček s číslem.</li> <li>3. Dítě podle čísla, které vidí na kolíčku, musí přidat na planetu daný počet mimozemšťanů. A naopak – kdy pedagog přiloží kartičky a dítě je musí spočítat a následně přiložit kolíček se správným číslem.</li> <li>4. Závěr aktivity je určen na základě pozornosti dítěte při činnosti, nebo na libovolném počtu kol určených pedagogem.</li> <li>5. Správnost realizace činnosti dítětem se ověřuje správností přiřazených mimozemšťanů podle čísla na kolíčku, nebo naopak. Dítě se orientuje v plnění zadaných instrukcí a v matematických symbolech.</li> <li>6. V úplném závěru činnosti pedagog dítě vyzve, aby mu za pomoci gest ukázalo, jak se mu činnost líbila/nelíbila. Např.: dítě ukáže palec nahoru = líbilo, dolů = nelíbilo.</li> </ol>



## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Planety jsou pro tuto činnost věrohodně nakreslené i s potřebným stínováním. Líbilo se mi, že kartičky s mimozemšťany a planetami šlo také využít multifunkčně i v jiných aktivitách.

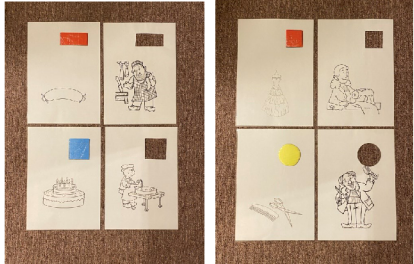
### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Splněno bylo časové rozmezí, které činilo 10 min na jedno dítě. Děti byly soustředěné.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem realizovala v rámci ranních her. Každému dítěti jsem přiložila na danou planetu kolíček s číslem a dítě daný počet kartiček s mimozemšťanem mělo za úkol přiřadit. Postupovala jsem u každého dítěte dvakrát. Předem stanovený cíl i očekávané výstupy, které jsem si v úvodu činnosti určila, děti splnily, ale u některých dětí určení čísla dělalo problémy. Proto jsem dané číslo, které bylo na kolíčku, vyslovila a následně dítě již celý úkol splnilo. U této činnosti se projevilo, že dítě nemá osvojený psaný projev, tak jako slovní, se kterým se setkává mnohem dříve.

#### 4.4 Povolání

VZTAHK RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a svět
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Rozvoj základních kulturně společenských postojů Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Vést rozhovor - naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly přiřadit znázorněné povolání na kartě k výrobku, které jednotlivé povolání vyrábějí.	
Pomůcky	8 listů A4 s vystouplým geometrickým objektem a 8 listů A4 s výřezem daného geometrického tvaru	
		
	také viz příloha č. 3	

Počet dětí	1 dítě
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu
Doba činnosti	5 - 10 minut
Motivace	„Pomíchaly se karty s povoláním. Vždy patří dvě k sobě, podle toho, jaké povolání co dělá nebo vyrábí. A jestli jsi je správně určil, poznáš tak, že karty do sebe zapadnou.“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vybrané dítě se posadí ke stolu, kde budou karty zamíchány a následně rozloženy tak, aby na ně dobře vidělo.</li> <li>2. Dítě musí správně přiložit povolání k výrobku a správnost určí geometrický tvar, který je uvedený na kartě.</li> <li>3. Možnost kladení doprovodných otázek, např.: o povolání, o tvarech, o barvách, nebo povolání svých blízkých.</li> <li>4. Činnost končí v momentě, kdy jsou všechna povolání přiřazené k výrobkům a jsou zodpovězené všechny otázky pedagoga.</li> <li>5. Následná správnost zrealizování činnosti je prokázána tím, že dítě má představu o povolání, dokáže povolání pojmenovat a také i výsledný produkt, který jednotlivá povolání produkují. Následně má pojem o barvách a geometrických tvarech, které se touto činností procvičují.</li> <li>6. V úplném závěru pobídne pedagog dítě k reflexi na danou aktivitu. Předem si pedagog pro děti připraví kartičky se smutným a veselým smajlíkem, kdy mezi nimi jsou prázdné puntíky a je potřebné podle toho, jak se mu činnost líbila puntíky vybarvit k tomu určenému smajlíku. Následně počet vybarvených teček určuje úspěšnost činnosti u dětí.</li> </ol>

## Reflexe činnosti

### *Názor pedagoga na činnost*

Karty pro tuto aktivitu jsou pěkně nakreslené i s detaily. Líbilo se mi, že jsou černobílé a mohly by se tudíž využít i jako omalovánka pro děti. Doplnění karet geometrickými tvary je dle mě výborný nápad. Děti geometrické tvary nepochvičují až tak často, proto jejich zařazení jako spojovací prvek, je nenásilný a důmyslný.

### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*


Časové rozmezí splněno nebylo - činnost nám trvala 15 - 20 min. Děti byly soustředěné a práce s kartami je zaujala.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem zařadila při práci ve skupině pěti předškolních dětí. Povídali jsme si o tom, kde jsou rodiče, když oni tráví čas ve školce. Děti spontánně reagovaly a povídaly o práci svých maminek a tatínků. Následně jsem dětem ukázala karty s povoláním, které studentka vytvořila. Děti hádaly, kdo je na kartě nakreslený a jak se jeho profese jmenuje. Jelikož některé z těchto povolání neznaly, představila jsem jim je. Šlo o ševce, řezníka a kováře. Závěrem jsem se ptala na geometrický tvar a barvu u jednotlivých karet. Zde se projevil, že dvě děti ještě nemají zažité názvy – čtverec, obdélník a trojúhelník. Kruh (kolečko) zvládly všechny. Karty s povoláním jsem rozložila na podlahu a karty s výrobky na stůl. Děti pak běhaly a snažily se správně přiřadit povolání k výrobku.

Správnost jim ověřil geometrický tvar, kterým je karta výrobku doplněna. Tato činnost jim nedělala žádný problém. Výrobek nebo pomůcka je nakreslená i u postavy, takže ověření geometrickým tvarem bylo pro děti spíš doplňkové. Následně jsme si opakovali pojmenování profesí. Tady byl opět problém u profese řezník, švec a kovář. Zde se nám potvrdilo, že tato povolání již nejsou tolik častá. Do budoucna nás touto aktivitou napadlo, navštívit jarmark, muzeum nebo podobná zařízení, kde se představují povolání a výrobky z nich.

## 4.5 Divoká řeka

VZTAHK RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky - koordinace ruky a oka Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání a citění Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinace ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, obouvat apod. Uvědomovat si svou samostatnost Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly provléknout stužku otvory a u činnosti správně držely špetkový úchop.	
Pomůcky	pracovní list s připevněnou stužkou  také viz příloha č. 4	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	

Doba činnosti	5 – 10 minut
Motivace	„V divoké řece bývají kameny, a pokud provlékneš správně otvory, objevíš je.“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vybrané dítě se posadí ke stolu, kde bude připraven pracovní list se stužkou.</li> <li>2. Dítě provléká otvory.</li> <li>3. Pedagog v průběhu činnosti kontroluje špetkový úchop.</li> <li>4. Dítěti provlékáním otvorů vznikají v řece kameny.</li> <li>5. Správnost činnosti se prokáže provlečením všech otvorů a následnému vytvoření kamenů v divoké řece. Také dalším faktorem ověření správnosti činnosti je správný špetkový úchop, který je potřebný při rozvoji manipulace se psací potřebou.</li> <li>6. Činnost končí, když dítě za pomoci stužky zaplní všechny volné otvory a vytvoří tak kameny.</li> <li>7. V úplném závěru pedagog požádá dítě o zpětnou reflexi, jak se mu činnost líbila/nelíbila v podobě diskuze. Dítěte se pedagog např. bude ptát co se mu na činnosti líbilo/nelíbilo? Jak se mu s činností pracovalo? Popřípadě jak se u toho cítil. Reflexe na činnost se dá také realizovat v průběhu činnosti.</li> </ol>

## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Činnost je moc pěkně vizuálně zpracovaná a nápad s provlékáním stužky a vytvářet tak tím kameny v řece, byl zajímavý.

### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*


Bylo splněno časové rozmezí, které činilo cca 10 minut na jedno dítě. Děti byly soustředěné a v očekávání co daná aktivita vytvoří.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem realizovala v rámci odpolední činnosti, když ostatní děti ještě spaly. Spojila jsem tuto aktivitu společně s činností barevné mašinky. Děti jsem si posadila ke stolu a následně je nechala, ať si zvolí, kterou z činností chtějí začít. Děti se u každé činnosti vystřídaly. Předem stanovený cíl i očekávané výstupy se splnily a děti dokázaly vytvořit v řece kameny. Dokonce si i představovaly, že jsou švadleny a jakože ty kameny vyšívají.

Po celou dobu činnosti jsem kontrolovala špetkový úchop a popřípadě děti opravila. Závěrem jsem se jich zeptala, kde se s touto činností mohou setkat. Většina dětí mě odpověděla, že rodiče si takto provlékají „dírký“ u bot, když si navlékají tkaničky.

## 4.6 Barevné mašinky

VZTAH K RVP VP	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky - koordinace ruky a oka Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání Posilování přirozených poznávacích citů Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinace ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, obouvat apod. Řešit problémy a úkoly kreativně Uvědomovat si svou samostatnost Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly rozpoznat barvy a procvičily si jemnou motoriku.	
Pomůcky	3x pracovní list s připevněnými stužkami různých barev  také viz příloha č. 5	
Počet dětí	1 – 3 dětí	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	



Doba činnosti	5 – 10 min
Motivace	„Každá mašinka má ve stejné barvě i svůj vagónek. Najdeš správnou cestu a spojíš je k sobě?“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vybrané dítě/děti se posadí ke stolu, kde budou připraveny pracovní listy s různobarevnými stužkami.</li> <li>2. Provlékáním otvorů spojí mašinku se správným barevným vagónkem.</li> <li>3. Pedagog v průběhu činnosti kontroluje špetkový úchop.</li> <li>4. Správnost činnosti se prokáže provlečením otvorů a následnému přiřazení stejného barevného vagónku ke své mašince. Také dalším faktorem ověření správnosti činnosti je správný špetkový úchop, který je potřebný při rozvoji s manipulací s psací potřebou.</li> <li>5. Činnost končí tím, až dítě spojí za pomoci stužky mašinku a vagónek ve stejné barvě a následně barvu, s kterou pracoval, pojmenuje. A to u všech barev na pracovních listech.</li> <li>6. V úplném závěru pedagog požádá dítě o zpětnou reflexi. Pedagog se např. bude ptát co se mu na činnosti líbilo/nelíbilo? Jaké barvy se na pracovních listech objevovaly? Jaké zná další dopravní prostředky? Jak se mu s činností pracovalo? Popřípadě jak se u činnosti cítilo. Potřebným kladením otázek následně ověřujete stádium ontogeneze u dítěte v oblastech barvy, dopravních prostředků a také komunikaci s pedagogem. Reflexe na činnost se dá také realizovat v průběhu činnosti.</li> </ol>

### **Reflexe činnosti**

#### *Názor pedagoga na činnost*

U činnosti se mi velice líbí její grafická stránka a nápad s otvory. Jelikož se objevují pouze spojovačky pomocí psacích potřeb, nikoli pomocí stužky. Líbila se mi i propracovanost činnosti, jelikož opravdu každá mašinka má ve stejné barvě vagónek a i stužku.

Chvám, že činnost je sestavena ze tří pracovních listů, díky tomu mohou tuto činnost dohromady realizovat tři děti a následně si pracovní listy prostrídat.

*Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

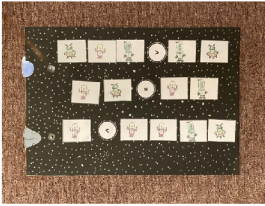
Bylo splněno časové rozmezí, které činilo cca 10 minut na jedno dítě. Děti byly soustředěné.

*Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem realizovala v rámci odpolední činnosti, společně s činností divoká řeka. Děti jsem si posadila ke stolu a nechala je, ať si zvolí, kdo jakou činnost bude plnit. Všechny děti se u každé činnosti vystřídaly a stanovený cíl a očekávané výstupy děti splnily. Pokaždé jsem s konkrétním dítětem slovně prošla barvy na daném listě a ověřila si, zda barvy ovládá - jak základní, tak odvozené. Překvapila mě odpověď dětí, když jsem jim ukázala šedou stužku. Odpověď zněla: „stříbrná“. Velice mě překvapilo, že děti neznají šedou barvu. Tady jsem si uvědomila, že barvy odvozené - jako je šedá barva, jsou pro děti méně známé. Jinak s určováním barev děti problémy neměly. Po celou dobu činnosti jsem kontrolovala špetkový úchop a popřípadě děti opravila.

#### 4.7 Počítání a porovnávání

VZTAHK RVP VP	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence komunikativní
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a svět
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj komunikativních dovedností - verbálních i neverbálních Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci - abeceda, čísla Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí Chápat základní číselné a matematické pojmy – poznat více, méně, stejně Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami Mít elementární povědomí o existenci vesmíru a planetě Zemi
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly spočítat a následně porovnat číselné hodnoty a správně určit matematický symbol - větší, menší a rovná se.	

Pomůcky	<p>hrací deska se vzorem vesmíru, 45 kartiček s obrázkem mimozemšťana a 3 žetony se symbolem <math>&lt;</math>, <math>&gt;</math>, <math>=</math></p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;">   </div> <p>také viz příloha č. 6</p>
Počet dětí	1 dítě
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu
Doba činnosti	10 – 20 minut
Motivace	„Ve vesmíru možná existují mimozemšťané. Jestli je na naší vesmírné desce zahlédneš, pomůžeš mě je prosím spočítat a porovnat?“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vybrané dítě se posadí ke stolu, kde bude připravena hrací deska s 45 kartičkami.</li> <li>2. Pedagog na hrací desku pokládá dva různé počty mimozemšťanů a dítě počítá.</li> <li>3. Dítě porovná určité počty na hrací desce přidáním symbolu.</li> <li>4. Závěr aktivity je určen na základě pozornosti dítěte při činnosti, nebo na libovolném počtu kol určených pedagogem.</li> <li>5. Správnost realizace činnosti dítětem se ověřuje správností spočítaných mimozemšťanů a následnému přiřazení matematických znamének určující – menší, větší a rovná se.</li> <li>6. V úplném závěru činnosti pedagog dítě vyzve, aby zhodnotilo činnost přiložením mimozemšťanů. Tři mimozemšťané = líbilo, dva mimozemšťané = nevím, jeden mimozemšťan = nelíbilo.</li> </ol>

## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Tato činnost se mi líbila, jelikož multifunkční pomůcky jsou skvělé na využití. Kartičky s mimozemšťany byly použity při činnosti s planetami, a hrací deska se mohla, ale i nemusela při této činnosti využít. Proto mimo jiné chválím flexibilitu činností.


### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Splněno bylo časové rozmezí, které činilo cca 10 minut na jedno dítě. Děti byly soustředěné.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem realizovala v průběhu ranních her, kdy jsem v úvodu dítě seznámila s matematickými symboly. Dále jsem dítěti pokládala na levou a pravou stranu hrací desky kartičky a ono muselo kartičky nejdříve spočítat a poté přiřadit správný matematický symbol určující menší, větší a rovná se. Myslím si, že stanovený cíl i očekávané výstupy jsem touto činností naplnila a děti ve třídě matematickou řadu ovládají. V případě nějakých nejasností (což byla výjimka), jsme společnými silami slovně vyřešily.

#### 4.8 Najdi správné asteroidy

VZTAHK RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Komunikativní kompetence
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání Posilování přirozených poznávacích citů Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti Prožívat radost ze zvládnutého a poznání
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly přiřadit a následně pojmenovat geometrický tvar a barevné rozlišení.	
Pomůcky	<p>hrací deska se vzorem vesmíru a 128 barevných žetonů se vzorem různých geometrických tvarů</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;">  </div> <p>také viz příloha č. 7</p>	

Počet dětí	1 dítě
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu
Doba činnosti	10 – 20 minut
Motivace	„Ve vesmíru létá mnoho asteroidů, které mají různé barvy a tvary. Otočením kolečka se ti ukáže asteroid, který zrovna proti tobě letí, a musíš ho pojmenovat.“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vybrané dítě se posadí ke stolu, kde bude připravena hrací deska a žetony.</li> <li>2. Dítě otáčí kolečkem, na kterém jsou nakreslené různé barvy a poté druhým, kde jsou geometrické tvary.</li> <li>3. Dítě musí vytočený tvar a barvu pojmenovat a z přiložených žetonů vložit na hrací desku.</li> <li>4. Závěr aktivity je určen na základě pozornosti dítěte při činnosti, nebo na počtu převážně deseti splněných kol (1 kolo = 1x zvolit barvu + 1x zvolit geometrický tvar).</li> <li>5. Správnost realizace činnosti dítětem se ověřuje správností pojmenovaných navolených údajů, týkající se barvy a geometrického tvaru. Dítě se orientuje v plnění zadaných instrukcí v podobě samovolného, nebo pedagogem navoleného údaje, který dítě musí na hrací desku přiložit. Následné ověření správnosti je přiložení určitého asteroidu na hrací desku.</li> <li>6. V následné zpětné reflexi na činnost pedagog dítě vyzve, aby mu nakreslilo obrázek obličeje, který ho momentálně po této hře vystihuje. Jak se mu činnost líbila/nelíbila a také jak se u této činnosti cítil. Za pomoci kresby obličeje si také můžete ověřit úroveň ontogeneze dítěte.</li> </ol>

## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Chválím grafické a multifunkční využití činnosti. Moc se mi líbilo využití činnosti v podobě otáčivých koleček, které dítěti určí barevnou odlišnost a geometrický tvar. Činnost má i dostatečný počet „asteroidů“, takže použít hru je možné i při větším počtu dětí, jako jsem realizovala.

### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

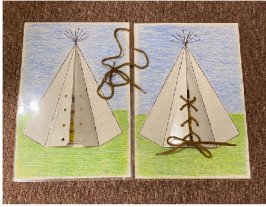
Splněno bylo časové rozmezí, které činilo cca 20 minut. Děti byly soustředěné a se zájmem o hrací desku.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem realizovala v rámci řízené hry, kdy jsem si s dětmi povídala o vesmíru. Následně jsem vzala hrací desku s žetony. Otáčela jsem kolečky a děti musely, potom co se přihlásily, říct, co jsem natočila za geometrický tvar a barvu. Následně vybrat daný počet žetonů, který jsem dítěti sdělila a nechat si je u sebe. Například: vytočila jsem „zelený čtverec“ holčička se přihlásila, já ji vyvolala, ona mi řekla, že jsem vytočila zelený čtverec. Následně jsem jí dala za úkol, ať z vystavených žetonů vybere čtyři zelené čtverce a nechá si je u sebe (takto jsem procvičovala mimo barvu a tvary i počty). Zde jsem měla kontrolu, které dítě mi odpovědělo či nikoli. Úkoly jsem opakovala do té doby, dokud všechny děti neměly žetony v ruce. Následně jsem si děti rozdělila na skupiny. Jedné skupině jsem dala za úkol plnit tuto činnost, tak aby jeden otáčel a určoval počet asteroidů a ostatní děti je postupně vkládaly za potřebné komunikace na hrací plochu. Následně se v rámci skupiny všechny děti vystřídaly. Činnost jsem zvolila i v rámci individuální práce s dítětem, kdy jsem si v rámci odpolední činnosti postupně děti volala ke stolu a po dobu potřebnou s nimi opakovala barvy a geometrické tvary.



#### 4.9 Zlí indiáni

VZTAHK RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky - koordinace ruky a oka Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání Posilování přirozených poznávacích citů Rozvoj a kultivace estetického vnímání, citění a prožívání Poznávání jiných kultur
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinace ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, obouvat apod. Řešit problémy a úkoly kreativně Uvědomovat si svou samostatnost Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného Mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly provléknout tkaničku otvory a uzavřít tak Tee-pee mašličkou. Správně držely špetkový úchop při manipulaci s tkaničkou.	
Pomůcky	2x pracovní list s obrázkem indiána/indiánky a 2x tkanička  také viz příloha č. 8	

Počet dětí	1 – 2 dětí
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu
Doba činnosti	5 – 10 minut
Motivace	„Pomůžeš mi prosím zavřít tyto dva indiány, kteří jsou zlí a rádi ostatním indiánům škodí?“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vybrané dítě/děti se posadí ke stolu, kde budou připravené pracovní listy a tkaničky.</li> <li>2. Dítě uchopí tkaničku do ruky a provléká otvory, vždy proti sobě, aby vznikalo překřížení.</li> <li>3. Pedagog v průběhu činnosti kontroluje špetkový úchop.</li> <li>4. Činnost končí provléknutím otvorů a uzavření Tee-pee mašličkou.</li> <li>5. Správnost realizace činnosti se ověřuje správností provlečených otvorů a následné vytvoření mašličky. Také u této činnosti je potřebná kontrola špetkového úchopu, při manipulaci s tkaničkou, jelikož je tento úchop důležitý při rozvoji manipulace s psací potřebou.</li> <li>6. Na zpětnou vazbu na činnost se pedagog dítěte/děti zeptá, jak se mu s činností pracovalo a jak se u toho cítil?</li> </ol>

## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Činnost má velice pěknou grafiku. Líbilo se mi její využití, kdy úkolem dětí je naučit se provlékat tkaničkou otvory a následně udělat mašličku tak, aby se zlý indián nedostal ven. Takže chválím, jak činnost splňuje nenásilnou formou nácvik zavazování tkaniček u bot.

### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Splněno bylo časové rozmezí, které činilo cca 10 minut na jedno dítě. Děti byly soustředěné a namotivované zajímavou pomůckou.


### *Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem zvolila v rámci ranních her, kdy mi děti postupně tuto činnost plnily. Provlékání otvorů dětem problém nedělalo, ale následné vytvoření mašličky už ano. Obavy se naplnily, proto jsem si pro děti připravila básničku.

*„Jedna smyčka, druhá smyčka,  
k tomu ještě malá klička.  
Utáhni to trošičku,  
ať máš hezkou mašličku.“*

Třída vlastní pomůcku v podobě simulátoru boty, kde si mohou děti procvičovat zavazování tkaniček. Proto po splnění této činnosti si to šly, hned vyzkoušet. A také některé děti, které měly boty na tkaničky, už při přípravě na pobyt venku, zkoušely si zavázat na svých botách mašličku samy.

#### 4.10 Najdi chybu

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních - vnímání a porozumění Rozvoj, zpřesnění a kultivace smyslového vnímání Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s psacími potřebami Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno Popsat situaci Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si nového, změněného, chybějícího Orientovat se ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly rozpoznat a pojmenovat chyby na obrázku a také vyvolat v dítěti zaměření se na detail.	
Pomůcky	pracovní list a psací potřeby  také viz příloha č. 9	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	5- 10 minut	
Motivace	„Na obrázku jsou chyby. Najdeš je?“	
Realizace	1. Vybrané dítě se posadí ke stolu, kde bude připraven pracovní list a psací potřeby.	

	<p>2. Dítě si následně obrázky na pracovním listu prohlédne a označí chyby na nakreslených objektech.</p> <p>3. Každou nalezenou chybu musí pojmenovat a následně určit, jak má správně objekt vypadat.</p> <p>4. Činnost končí v momentě, kdy dítě nalezne a určí všechny chyby, které se na pracovním listě objevily.</p> <p>5. Správnost aktivity se projeví v rámci plnění činnosti, protože dítě musí nalézt a pojmenovat všechny chyby, nebo alespoň jejich většinu. Dalším faktorem při ověřování správné realizace aktivity je správná komunikace mezi dítětem a pedagogem a následné i pojmenování daných chyb.</p> <p>6. Pro hodnocení činnosti dítětem pedagog může zvolit metodu, kdy dítě mu na předpřipravený teploměr znázorní teplotu, jak se mu činnost líbila. Teplota bude znázorněna vybarvením rtuti do fáze líbivosti/nelíbivosti. Čím vyšší bude nakreslená rtuť, tím bude úspěšnost činnosti lepší.</p>
--	---

## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Aktivita je vtipně nakreslená i s potřebnými detaily. Jedinou výtku v provedení bych měla, že pracovní list je barevný a následně si ho děti nemohou vykreslit podle vlastních představ.


### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Splněno bylo časové rozmezí, které činilo cca 10 minut na jedno dítě. Děti byly soustředěné.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem zařadila do nabídky ranních her. Zvolila jsem psací pomůcky v podobě lihové fixy a houbičky napuštěné lihem. Po každém dítěti jsem za pomoci lihu a houbičky řešení smazala a následně zrealizovala s dalším dítětem. Aktivitu jsem prováděla tak, že dítě si nejdříve pracovní list prohlédlo a následně zakroužkovalo, co je na pracovním listu špatně. Posléze jsem s dítětem vedla diskuzi, jak by daný chybný objekt napravilo. Děti stanovený cíl i očekávané výstupy splnily, ale objevil se problém s určením chyby u obrázku vlaku. Holčička nedokázala rozpoznat, že kouř vychází z vlaku protisměru jízdy.

## 4.11 Zapamatuj si

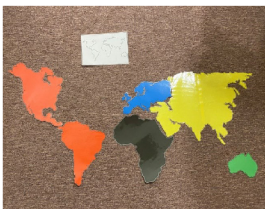
VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Rozvoj, zpřesnění a kultivace smyslového vnímání Posilování přirozených poznávacích citů - zvědavosti, zájmu, radosti z objevování, apod.
	Očekávané výstupy	Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
Cíl	Cílem je, aby si děti dokázaly zapamatovat sedm obrázků a následně je nalézt mezi ostatními.	
Pomůcky	2 x pracovní list s obrázky  také viz příloha č. 10	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu/na koberci	
Doba činnosti	5 – 10 minut	
Motivace	„Dokážeš si zapamatovat všechny obrázky a pak je najít.“	
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Činnost je inspirovaná motivem Kimovy hry, kdy dítě má povinnost zapamatovat si určitý počet věcí a následně je vyjmenovat.</li> <li>2. Pedagog dítěti předloží list se sedmi obrázky, který sleduje po dobu 0,5 minuty.</li> <li>3. Dítě je musí vyjmenovat na listu č. 2, který obsahuje patnáct obrázků.</li> <li>4. Činnost končí tím, že dítě následně z listu č. 2 vyjmenuje obrázky, které se objevily na listu č. 1. Nejlepší hodnocení</li> </ol>	

	<p>je, pokud dítě vyjmenuje všech 7 obrázků, které na předchozím listu vidělo. Ale uspokojující je, když dítě vyjmenuje min. 4 obrázky.</p> <p>5. Následně pro zjištění reflexe činnosti dítě požádáme o reflexi na činnost v podobě předem připraveného listu, který je rozdělen na dvě poloviny. Jedna polovina je znázorněna veselým smajlíkem a druhá naopak smutným. Úkolem dítěte je dát jeho razítko se značkou na tu polovinu, která se mu líbila (veselý X smutný). Takto pedagog pokračuje u každého z dětí a následně má reflexi i kontrolu, kdo tuto činnost již realizoval a kdo nikoli.</p>
--	---

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

#### 4.12 Sestav správně světadílů

VZTAHK RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence komunikativní
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a svět
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Rozvoj komunikativních dovedností – verbálních i neverbálních Rozvoj, zpřesnění a kultivace smyslového vnímání Rozvoj kooperativních dovedností Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s planetou Zemí
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Popsat situaci podle obrázku Chápat prostorové pojmy Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem Mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur a o planetě Zemí, vesmíru, apod.
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly sestavit světadílů podle vzoru a následně je pojmenovat.	
Pomůcky	6 různobarevných kusů s tvarem jednotlivých světadílů a vzorová karta s rozmístěním světadílů na mapě  také viz příloha č. 11	




Počet dětí	1 – 2 děti
Prostorové uspořádání	ve třídě – na koberci
Doba činnosti	5 – 7 minut
Motivace	„Děti pamatujete si, jak jsme si povídaly o světadílech? Dokážete sestavit podle plánku světadíly?“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti/dětem jsou předány různobarevné tvary jednotlivých světadílů a vzorový plánec, na kterém je rozmístění světadílů.</li> <li>2. Musí sestavit na koberci stejný obraz, který vidí na vzoru.</li> <li>3. Po ukončení je vedena diskuze a zároveň ověření informací, co si zapamatovalo při diskuzi s pedagogem nebo zažilo z cest s rodiči.</li> <li>4. Aktivita končí po zodpovězení všech otázek v rámci vedené diskuze a následnému ověření získaných informací.</li> <li>5. Správnost činnosti je ověřena tak, že dítě je schopné za pomoci plánku se světadíly poskládat stejný obraz na koberci a pak i pojmenovat světadíly. A určit následné barvy, ze kterých jsou kontinenty vytvořeny.</li> <li>6. Reflexe činnosti je zrealizována za pomoci provazu na koberci a následné vedené diskuze. Na koberci je předem připravený provaz, který rozděluje kladnou a zápornou stranu. Strany jsou rozděleny nakresleným červeným křížkem, nebo zelenou fajfkou. Úkolem dítěte/děti je na určitou stranu dát vybranou plyšovou hračku a zapamatovat si, kdo jakou hračku měl. Poté je vedena diskuze, kdo a proč dal tuto hračku na danou stranu.</li> </ol>

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

#### 4.13 Vybarvi si popletený svět

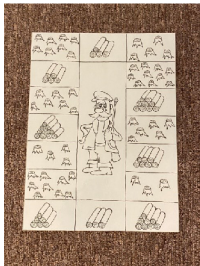
<b>VZTAH K RPV PV</b>	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky - koordinace ruky a oka Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání Posilování přirozených poznávacích citů Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinace ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s psacími potřebami Řešit problémy a úkoly kreativně Uvědomovat si svou samostatnost Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly samostatně vykreslit obrázek podle legendy na kartě. A následně vedly diskuzi s pedagogem.	
Pomůcky	 <p>pracovní list, psací potřeby a karta s legendou</p> <p>také viz příloha č. 12</p>	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	20 – 25 minut	

Motivace	„Na listu, co máte před sebou, jsou části obrázku. Když budete správně dodržovat barvy, které jsou schované v určitých symbolech, objeví se vám popletený obrázek.“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti je předložen pracovní list a karta legendy.</li> <li>2. Podle určitých symbolů (geometrické tvary a značky), které na návodu představují konkrétní barvu, dítě vybarví obrázek.</li> <li>3. Po dokončení činnosti je vedena diskuze, co děti vidí na obrázku.</li> <li>4. Činnost končí po vedené diskuzi, během které pedagog s dítětem komentuje, co je na obrázku a jak by obrázek doopravdy měl vypadat.</li> <li>5. Správnost aktivity se projeví na základně toho, že obrázek je správně vykreslený – možnost ověření za pomoci vzoru, který následně poskytne pedagog dítěti ke kontrole. Dalším faktorem je také správné určení základních i odvozených barev. Protože každá z barev má svůj vlastní symbol, který se na obrázku objevuje a je podmínkou k určení barvy.</li> <li>6. Hodnocení činnosti proběhne za pomoci znázornění mimiky, kdy pedagog dítě vyzve, aby se zatvářilo tak, jak se mu daná činnost líbila. Např.: dítě se zasměje = líbilo, zamračí = nelíbilo.</li> </ol>

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

#### 4.14 Myslivec počítá dřevo

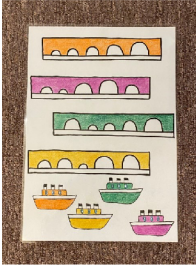
VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Posilování přirozených poznávacích citů - zvědavosti, zájmu, radosti z objevování, apod. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Chápat základní číselné a matematické pojmy – orientovat se v elementárním počtu cca do šesti
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly přiřadit stejný počet pařezů ke stejnému počtu polen.	
Pomůcky	pracovní list a psací potřeby  také viz příloha č. 13	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	5 – 10 minut	
Motivace	„Myslivec pokácel les a nyní neví, které pařezy patří k polenům. Pomůžeš mu?“	
Realizace	1. Dítěti je předložen pracovní list. 2. Jeho úkolem je spočítat a následně spojovat pařezy s poleny se stejným počtem.	

	<p>3. Činnost končí tím, že dítě spojí vždy správný počet pařezů s poleny a pomůže tak myslivci.</p> <p>4. Správnost aktivity je ověřena následnou kontrolou pedagoga, zdali dítě správně přiřadilo všechny pařezy k polenům. U dítěte se touto činností ověří ovládnutí matematické řady.</p> <p>5. Hodnocení činnosti může proběhnout za pomoci nakreslení smajlíku do pravého horního rohu pracovního listu (usměvavý nebo smutný).</p>
--	--

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

#### 4.15 Mosty

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky - koordinace ruky a oka Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání Posilování přirozených poznávacích citů Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku - zacházet s psacími potřebami Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Chápat základní číselné a matematické pojmy – určit od nejmenšího po největší a číselnou řadu v rozsahu první desítky
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly přiřadit loďku k mostu ve stejné barvě a následně seřadit mostní oblouky od nejmenšího po největší a označit číslem.	
Pomůcky	pracovní list a psací potřeby  také viz příloha č. 14	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	5 – 10 minut	

Motivace	„Ukaž loďce most v jeho barvě, pod kterým musí proplout, potom seřaď mostní oblouky, které se pomíchaly, od nejmenšího po největší a napiš číslovky.“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti je předložen pracovní list.</li> <li>2. Jeho úkolem je spojit loďku s mostem ve stejné barvě.</li> <li>3. Dále musí seřadit mostní oblouky od nejmenšího po největší a označit číslem.</li> <li>4. Činnost končí spojením loďky s mostem a následným seřazením mostních oblouků podle jejich velikosti s označením čísly 1 - 5.</li> <li>5. Správnost aktivity je ověřena kontrolou pedagoga, který potvrdí správnou orientaci od nejmenšího po největší a určování barev základních a odvozených.</li> <li>6. Zpětná reflexe může proběhnout za pomoci diskuze, kdy pedagog pokládá otázky v podobě – „Jak se ti aktivita líbila/nelíbila? Popřípadě proč?“, „Jak ses u činnosti cítil?“, „Vadilo/Nevadilo ti na dané aktivitě něco?“ V rámci této diskuze je rozvíjena komunikace dítěte s pedagogem.</li> </ol> <p>Poznámka: V případě kopírování na černobílé kopírce je možnost činnost realizovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) že dítě si mosty s loďkami vybarví samo a následně seřadí mostní oblouky.</li> <li>b) že pracovní list se nemusí kopírovat, ale použitím fixy na bílou tabuli si pracovní list dítě vyplní.</li> </ol>

## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Aktivita je velice pěkně graficky zpracovaná. Myslím si, že je skvělé propojení určení barevné odlišnosti a matematické gramotnosti.

### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Splněno bylo časové rozmezí, které činilo cca 10 minut. Děti byly soustředěné.

### *Realizace činnosti pedagogem*


Aktivita byla realizována v rámci odpoledních činností. V úvodu jsem s každým dítětem zopakovala barvy a dítě mělo za úkol spojit loďku se stejným mostem. Určení barev nebyl

problém a děti stanovený cíl a očekávaný výstup splnily. Následně se objevil u většiny dětí problém napsat číslovku u seřazených mostních oblouků od nejmenšího po největší. Proto jsem následně zvolila možnost udělat do mostních oblouků určitý počet teček jako určení čísla. Zde je zřejmé, že dítě matematickou řadu dokáže vyjmenovat, ale psanou formu neovládá. Následně jsme se pokusili o zapsání čísel 1 – 5 podle předlohy.



#### 4.16 Co do přírody nepatří

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence komunikativní
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a svět
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních - vnímání a porozumění Rozvoj, zpřesnění a kultivace smyslového vnímání Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s psacími potřebami Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si nového, změněného, chybějícího Orientovat se ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí Mít povědomí o významu životního prostředí - přírody i společnosti Všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí – dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady a chránit přírodu v okolí
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly určit, co do přírody nepatří a následně předměty spočítaly a napsaly číslovku.	

Pomůcky	pracovní list a psací potřeby  také příloha č. 15
Počet dětí	1 dítě
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu
Doba činnosti	10 – 15 minut
Motivace	„Na obrázku je něco v přírodě špatně. Vybarvi celý obrázek a to, co na něj nepatří, nevybarvuj.“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti je předložen pracovní list.</li> <li>2. Nevybarvené zůstane pouze to, co do přírody nepatří.</li> <li>3. Následně nevybarvené předměty dítě spočítá a pokusí se číslovku napsat.</li> <li>4. Činnost končí tím, že je obrázek mimo předměty, které nepatří do přírody zcela vybarven a číslovka, která určuje počet nepatřících předmětů do přírody napsána.</li> <li>5. Správnost aktivity je ověřena tím, že zůstanou nevybarvené pouze předměty, které do přírody nepatří a pedagog zkontroluje číslovku.</li> <li>6. Následně pedagog dítě požádá o reflexi na činnost v podobě předem připraveného listu, který je rozdělen na dvě poloviny. Jedna polovina je znázorněna veselou jahůdkou a druhá šklebivým citrónkem. A úkolem dítěte je dát jeho razítko se značkou na polovinu, která činnost se mu líbila (veselý X šklebivý). Takto pedagog pokračuje u každého z dětí a následně má reflexi i kontrolu, kdo tuto činnost již realizoval a kdo nikoli.</li> </ol>

### **Reflexe činnosti**

#### *Názor pedagoga na činnost*

Na pracovním listu se mi líbí vizuální stránka, možnost využití a zaměření se na vztah k přírodě.

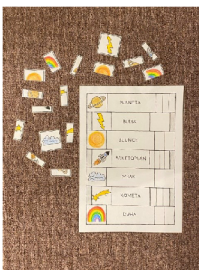
*Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Splněno bylo časové rozmezí, které činilo cca 15 minut. Děti byly soustředěné.

*Realizace činnosti pedagogem*

Činnost jsem realizovala v rámci ranních her. Při zadávání úkolu jsem kladla důraz, aby děti vybarvily pouze to, co je pro přírodu přirozené. Při realizaci této činnosti děti neměly problém s pochopením a realizací činnosti. Následně při řízené činnosti jsme diskutovaly nad ekologií a situacemi, které se u nás v přírodě objevují a zda i děti si všimají věcí, které do přírody nepatří. Myslím si, že činnost stanovený cíl a očekávané výstupy u dětí splnila a dětem přiblížila hravou formou ekologii.

#### 4.17 Slabiky

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence komunikativní
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních – výslovnosti Posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti z objevování, apod.
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno Analýza slov - umět rozložit slovo na slabiky a naopak Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Poznat některá písmena a číslice, popř. slova
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly rozdělit slova na jednotlivé slabiky.	
Pomůcky	pracovní list a 16 dílů znázorňující slabiky  také příloha č. 16	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	5 – 10 minut	
Motivace	„Slovo můžeme rozdělit a k tomu nám pomůžou obrázky. Na levé straně vidíš obrázky, které představují jednotlivá	

	slova, jako např. DUHA a na pravé straně jsou rozdělené na dvě části DU-HA. Zvládneš to splnit u všech slov?‘‘
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti je předložen pracovní list.</li> <li>2. Jeho úkolem je přikládat na pravou část dílky obrázků, které symbolizují jednotlivé slabiky.</li> <li>3. Činnost končí přiložením všech dílků obrázků na pravou stranu a následné určení slabik slova.</li> <li>4. Správnost činnosti se ověří tím, že dítě správně poskládá obrázek a spočítá, kolik dílků (slabik) přiložilo na danou pravou stranu pracovního listu. Následně se i slovo pokusí vytleskat a tím se ověří, jak dítě zvládá analýzu a syntézu slov.</li> <li>5. Hodnocení činnosti proběhne za pomoci hodnotících karet, kde jsou nakreslené emoce a pocity. Z těchto karet si dítě vybere a následně řekne, proč si vybralo zrovna tuto kartu.</li> </ol>

## Reflexe činnosti

### *Názor pedagoga na činnost*

Tato činnost se mi velice líbila, protože učí děti nenásilnou formou analyzovat slova na slabiky, než formou vytleskávání slabik ve slově. Činnost se dá realizovat s dítětem i po dobu klidové poobědové relaxace.

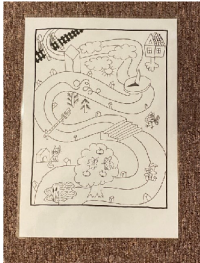
### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Časové rozmezí nebylo splněno. Činnost dítěti trvala cca 15 - 20 minut na jedno dítě.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Realizace této činnosti probíhala v rámci odpolední činnosti. Ze začátku se u této činnosti objevily u dětí lehké komplikace, jelikož byly zvyklé na vytleskávání. V úvodu jsem s každým dítětem prošla slova, která se na pracovním listě objevují. Následně jsme si slova zanalyzovali a určili z kolika slabik je slovo složeno. Bohužel určování slabik bylo pro děti jednodušší za pomoci vytleskávání než za pomoci přikládání dílů obrázku na pracovní list. Dítě mělo tendenci si nejdříve slovo vytleskat, až následně poskládat z dílů obrázků. Tato činnost bohužel nesplnila moje očekávání. Dala by se použít jako doplňková pomůcka k vytleskávání, ale pro naučení rozložení slova na slabiky bohužel ne. Jinak analyzování slova dětem šlo a následně i vytváření obrázku z potřebných dílů je bavilo.

#### 4.18 Najdi chyby

<b>VZTAH K RVP PV</b>	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních - vnímání a porozumění Rozvoj, zpřesnění a kultivace smyslového vnímání Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s psacími potřebami Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si nového, změněného, chybějícího Orientovat se ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí Chápat základní číselné a matematické pojmy – číselnou řadu v rozsahu první desítky
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly určit, co do obrázku nepatří a následně předměty spočítat.	
Pomůcky		pracovní list a psací potřeby  také příloha č. 17
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	5- 10 minut	
Motivace	„Myslíte, že na této cestě krajinou je všechno tak, jak má být? Spočítejte všechny nesmysly.“	

Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti je předložen pracovní list.</li> <li>2. Úkolem je najít chyby, co do krajiny nepatří a následně je spočítat.</li> <li>3. Dále se dítě pokusí číslovku napsat.</li> <li>4. Aktivita končí, když dítě chyby spočítá a pokusí se číslovku napsat. Následně jsou možné nesmysly, které do přírody nepatří, pojmenovat a tím tak vést diskuzi.</li> <li>5. Správnost se prokáže správným spočítáním a zapsáním dané číslovky. Také dalším měřítkem je vedená komunikace mezi dítětem a pedagogem.</li> <li>6. Pro hodnocení činnosti dítětem zvolíme metodu, kdy dítě na předpřipravený teploměr znázorní teplotu, jak se mu činnost líbila. Teplota bude znázorněná vybarvením rtuti buď červenou, nebo modrou barvou (červená = líbilo, modrá = nelíbilo).</li> </ol>
-----------	---


### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována

#### 4.19 Koloběh vody

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a svět
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Rozvoj komunikativních dovedností - verbálních i neverbálních Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci - abeceda, čísla Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Chápat základní číselné a matematické pojmy – orientovat se v elementárním počtu cca do šesti Mít elementární povědomí o existenci vesmíru a planetě Zemi Mít povědomí o významu životní prostředí - přírody i společnosti
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly spočítat a zaznamenat jednotlivé objekty, které se vyskytují na pracovním listě několikrát.	




Pomůcky	pracovní list a psací potřeby  také příloha č. 18
Počet dětí	1 dítě
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu
Doba činnosti	5 – 10 minut
Motivace	„Před sebou na obrázku vidíš koloběh vody, o kterém jsme si povídali. Dokážeš spočítat a zaznamenat to, co na obrázku vidíš?“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti je předložen pracovní list.</li> <li>2. Jeho úkolem je spočítat a zaznamenat jednotlivé objekty, které se vyskytují na pracovním listě několikrát a zapsat číslovku do okénka k obrázku.</li> <li>3. Činnost končí tím, že jsou spočítané a zaznamenané jednotlivé počty na pracovním listě.</li> <li>4. Ukazatelem správnosti jsou správné údaje v podobě číslovky v okénku.</li> <li>5. Zpětná vazba bude tentokrát probíhat ve formě vybarvení obrázku. Pedagog dítě požádá, pokud se mu činnost líbila o vybarvení pracovního listu a pokud ne, pracovní list mu vrátí pouze vyplněný.</li> </ol>

### Reflexe činnosti

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

#### 4.20 Sestav si svůj svět

VZTAHK RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a svět
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Rozvoj komunikativních dovedností – verbálních i neverbálních Rozvoj, zpřesnění a kultivace smyslového vnímání Rozvoj kooperativních dovedností Rozvoj tvořivosti – tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s planetou Zemí
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s drobnými pomůckami Popsat situaci podle obrázku Chápat prostorové pojmy – vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, na, vedle Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným Spolupracovat s ostatními Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly přenést realitu do sestaveného obrazu.	
Pomůcky	pracovní deska a 112 obrázků s motivy budov, krajiny a zvířat, dopravy a dopravní prostředků	
		
	také příloha č. 19	

Počet dětí	1 – 6 dětí
Prostorové uspořádání	ve třídě – na koberci
Doba činnosti	20 – 30 minut
Motivace	„Sestav si svůj svět, který vidíš nebo by sis přál mít kolem sebe.“
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti/dětem je předložena pracovní deska s obrázky.</li> <li>2. Pedagog není součástí aktivity, pouze přihlíží a usměřňuje aktivitu jednotlivce nebo kolektivu.</li> <li>3. Děti si sestavují z předložených dílků svůj vlastní svět.</li> <li>4. Nutné zapojení pedagoga k doplňujícím otázkám – např. z oblasti pohoří, vodstva, meteorologie, dopravy, cestování nebo ekologie.</li> <li>5. Činnost končí vedenou diskuzí, kde dítě zodpoví všechny doplňující otázky.</li> <li>6. Správnost činnosti ověřuje pedagog, který usměřňuje a zadává potřebné pokyny a dohlíží na správnost realizace obrázku týkající se orientace v prostoru, počtů dopravních prostředků a dalších. Tato činnost je zaměřena hlavně na kreativitu a tvořivost.</li> <li>7. Hodnocení činnosti proběhne za pomoci obrázku s motivem sluníčka nebo mraku (sluníčko = líbilo, mrak = nelíbilo). A následné vysvětlení proč zvolilo daný obrázek.</li> </ol> <p>Poznámka: Při práci s dítětem je možnost činnost využít k práci vedené pedagogem. Kdy pedagog určuje přesné instrukce, které následně rozvíjí u něj gramatickou rovinu jazyka, prostorovou orientaci, matematickou gramotnost a barevné rozlišení. Možnost využití otázek např.: „Dej modrou motorku na silnici., která jede doprava.“; „Přilož na kopec rozhlednu.“; „Dej do rybníka 3 ryby a 1 žabu.“; „Dej nad hory duhu.“; „Umísti vedle stromu žluté auto.“ atd.</p>

## **Reflexe činnosti**

### *Názor pedagoga na činnost*

Grafická stránka a multifunkční využití je velmi dobré. Aktivita se může využívat jak ve skupině, tak i jako individuální aktivita dětí, nebo v rámci individuální práce s dítětem. Když v rámci hry můžeme dítěti pokládat úkoly a dítě si nenásilnou formou procvičuje předložky, počty nebo barvy. Líbí se mi využití doplňujících otázek, které skrývají několik úkolů (dej na silnici oranžový autobus jedoucí doleva...).

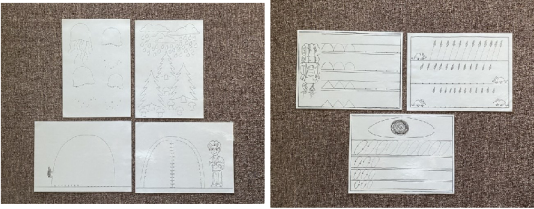
### *Časové rozmezí (splněno X nesplněno)*

Časové rozmezí činnosti ve skupině bylo splněno. Činnost trvala cca 25 minut. Děti byly soustředěné. Činnost realizovaná jednotlivcem měla časové rozmezí cca 15 min.

### *Realizace činnosti pedagogem*

Aktivitu jsem realizovala jak z hlediska skupiny, tak i jednotlivce. Skupinovou aktivitu jsem dělala v rámci řízené činnosti, kdy jsme si v úvodu s dětmi povídali o světě okolo nás. Například jsem se dětí ptala - jaké máme dopravní prostředky, co najdou v lese, z čeho se skládá město, a děti mi odpovídaly. Následně jsem dětem dala aktivitu „Sestav si svůj svět“ a děti za pomoci komunikace vytvořily město, les, komunikaci a dokonce i moře kam letí letadlo. Tímto si myslím, že aktivita splnila stanovený cíl a všechny očekávané výstupy, které byly v úvodu určeny. Následně jsem měla možnost činnost realizovat jako individuální práci dítěte, kterou jsem zařadila do ranních her. O činnost si požádala holčička, která chtěla tuto činnost realizovat. Nejdříve si sestavila svůj obrázek a následně jsem ji kladla úkoly, které musela plnit. Například – dej oranžový autobus na silnici, jakým směrem autobus jede? Dej tři ryby do rybníka. Činnost jsme ukončily také pomocí pokynů. Kladla jsem pokyny v podobě – podej mi všechny dopravní prostředky, společně posbíráme všechny mušle na pláži, atd. Myslím si, že tato činnost, jak z pohledu skupiny, tak i z pohledu jednotlivce splnila stanovený cíl a očekávané výstupy a děti se takto učí komunikaci, chápání prostorové orientace nebo nalézat nová řešení a alternativy.

#### 4.21 Grafomotorický sešit

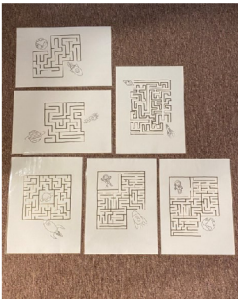
VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznávání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence komunikativní
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
	Očekávané výstupy	Zvládat jemnou motoriku – zacházet s psacími potřebami Ovládat koordinaci ruky a oka Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly spojit tečky a vytvořit tak obrázek.	
Pomůcky	pracovní list k danému tématu a psací potřeby  také příloha č. 20	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	10 – 15 minut	
Motivace	„Spoj tečky a objeví se obrázek.“	
Realizace	1. Dítěti je předložen pracovní list k danému tématu. 2. Dítě si samovolně zvolí psací potřebu a spojením teček nebo čárek vytvoří celek. 3. Pedagog kontroluje špetkový úchop psací potřeby po celou dobu činnosti, který je důležitý pro nácvik psaní.	

	<p>4. Činnost končí v momentě, kdy jsou všechny tečky spojené a tvoří jeden komplexní celek.</p> <p>5. Správnost ověří pedagog, který schválí celistvost obrázku, kdy tečky jsou spojené za pomoci psací potřeby.</p> <p>6. Hodnocení činnosti proběhne za pomoci smajlíku, který dítě nakreslí do pravého rohu pracovního listu (usměvavý nebo smutný).</p>
--	--

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

## 4.22 Bludiště

<b>VZTAH K RVP PV</b>	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti z objevování, apod.
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinaci ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s psacími potřebami Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly určit správnou cestu bludištěm a při práci správně manipulovaly s psací pomůckou.	
Pomůcky		pracovní list k danému tématu a psací potřeby  také příloha č. 21
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	5 - 10 minut	
Motivace	„Najdi cestu bludištěm.“	
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dítěti je předložen pracovní list k danému tématu, kde musí najít cestu bludištěm.</li> <li>2. Dítě je motivováno pedagogem, který stanovil pracovní list na dané probírané téma.</li> <li>3. Pedagog kontroluje špetkový úchop psací potřeby po celou dobu činnosti, který je důležitý pro nácvik psaní.</li> <li>4. Činnost končí, když dítě najde v daném bludišti cestu k cíli.</li> </ol>	


	<p>5. Správnost v této činnosti se prokazuje v manipulaci s psací potřebou a následné orientaci v bludišti, což je ukazatel orientace v prostoru.</p> <p>6. V úplném závěru činnosti pedagog dítě vyzve, aby mu za pomoci gesta ukázalo, jak se mu činnost líbila/nelíbila. Např.: dítě ukáže palec nahoru = líbilo, dolů = nelíbilo.</p>
--	---

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.



## 4.23 Barevné básničky

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznávání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence komunikativní
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho psychika
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních – výslovnosti, vyjadřování a mluveného projevu Rozvoj komunikativních dovedností – verbální i neverbální Posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.
Očekávané výstupy	Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči Učit se z paměti krátké texty – reprodukovat říkanky Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit	
Cíl	Cílem je, aby se děti naučily básničky o základních barvách.	
Pomůcky	 <p>4 karty s veršem také příloha č. 22</p>	
Počet dětí	Třídní skupina	
Prostorové uspořádání	ve třídě – na koberci venku – na zahradě	
Doba činnosti	20 - 25 minut	
Motivace	„Pojďme děti, naučíme se básničku na barvy, které již dobře znáte.“	
Realizace	<ol style="list-style-type: none"> <li>Děti vytvoří kruh na koberci, nebo za příznivého počasí venku.</li> <li>Pedagog přečte básničky a děti pobídne, aby mu poskytly zpětnou vazbu, o čem básnička byla.</li> </ol>	

3. Pedagog říká básničku a děti po něm opakují.  
 4. Na konci činnosti by děti měly básničku říkat samy, pouze s menším doprovodem pedagoga.


<b>Básničky</b>	
<b>Žlutá</b> Žluté je sluníčko, zahřeje nás maličko	<b>Červená</b> Červená je jahoda, ve školce je pohoda.
<b>Zelená</b> Zelený je les, půjdeme tam dnes.	<b>Modrá</b> Modrá je voda, brečet je škoda.

5. Ukazatelem správnost plnění činnosti je odrecitování básničky bez, nebo pouze s menším doprovodem pedagoga. Také dalším faktorem je určování barev a následné nalézání barev v okolním prostoru.
6. V úplném závěru je realizována reflexe oblíbenosti činnosti v komunikativním kruhu. Dětem jsou kladeny otázky: „Co se jim na činnosti líbilo/nelíbilo.“; „Co se během činnosti naučily.“; „Jak se jim s ostatními kamarády pracovalo.“ Každý může zvednout kartičku s barvou, jak se dnes cítí a vysvětlí proč.
- Poznámka: Rozdělením skupiny na 4 části, kdy každá ze skupin bude mít svoji barvu, ať už v pohybových aktivitách, nebo celodenních hrách. Básnička bude tvořit každé skupině motto.

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

#### 4.24 Letadlo

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinaci ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s výtvarnými pomůckami Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony – zvládat jednoduché úklidové práce
Cíl		Cílem je, aby si děti dokázaly vytvořit své vlastní letadlo.
Pomůcky		rulička od toaletního papíru, barevné papíry, lepidlo, tavicí pistole, 2x větší špachtle, 2x menší špachtle, přírodniny (např. žalud, kaštan, bukvice, apod.), karton, temperové barvy nebo fixy, štětce, kelímek s vodou a igelitový ubrus na stůl  také příloha č. 23
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	30 – 40 minut	
Motivace	„Mezi světadily se létá letadlem. Jedno letadlo si můžeš vyrobit i tady ve školce.“	
Realizace	Pedagog za pomoci dítěte přichystá pracovní místo. Postup: 1. Dítě si z barevného papíru vystřihne obdélník, kterým oblepí ruličku. Následně postaví na tvrdý karton a obkreslí 2x kruh.	

	<ol style="list-style-type: none"> <li>2. Vystřihne dva kruhy a přilepí je zepředu i zezadu ruličky.</li> <li>3. Mezitím si dřevěné špachtle pokreslí buď fixami, nebo temperovými barvami, podle fantazie.</li> <li>4. Připravené špachtle přilepí za pomoci pedagoga tavící pistolí zvrchu a zespona ruličky.</li> <li>5. Za pomoci pedagoga se zepředu přilepí tavnou pistolí malá vrtule.</li> <li>6. Vzadu, jako kormidlo, se přilepí za pomoci pedagoga tavnou pistolí vybraná přírodnina, která je nasbírána na vycházce a následně si ji dítě může podle fantazie pokreslit.</li> <li>7. Závěrem činnosti je výsledný výrobek.</li> <li>8. Faktorem správnosti plnění činnosti je samostatná práce na výrobku (v rámci možnosti dítěte) a následný samostatný úklid vlastního pracovního místa.</li> <li>9. Následně dítě požádáme o reflexi, která bude formou letu letadla, kdy dítě bude simulovat let se svým letadlem. Pokud se dítěti činnost líbila, utíká s letadélkem do pravého rohu místnosti, pokud ne, do levého.</li> </ol>
--	---

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

## 4.25 Hory


VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinaci ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s výtvarnými pomůckami Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony – zvládat jednoduché úklidové práce
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly vytvořit reálný obraz krajiny.	
Pomůcky	čtvrtka A4, barevné papíry – zelené, černé, šedé, hnědé a bílé barvy, lepidlo, šablona hor, psací potřeby, vodové barvy a igelitový ubrus na stůl 	
	také příloha č. 24	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	25 – 30 minut	
Motivace	„Hory jsou součástí přírody. Stejně jako kopce, louky, rybníky. A tak si zkusíme vyrobit i hory u nás ve školce.“	
Realizace	Pedagog za pomoci dítěte přichystá pracovní místo. Postup: 1. Dítě za pomoci šablony obkreslí na čtvrtku A4 obrys hor. Pokud je dítě zručné, může si hory nakreslit samo. 2. Následně si zvolí barevnou kombinaci. Z vybraných papírů natrhá kousky (cca 1 cm).	

	<p>3. Tyto kousky následně lepí na předem nakreslený obrys hor podle vlastní kreativity. Možnost kousek papíru jednoduše nalepit, nebo zmačkat a přilepit.</p> <p>4. Následně je možnost dokreslit pozadí vodovými barvami.</p> <p>5. Závěrem činnosti je výsledný výrobek.</p> <p>6. Faktorem správnosti plnění činnosti je samostatná práce na výrobku a následný samostatný úklid vlastního pracovního místa.</p> <p>7. V úplném závěru pedagog požádá dítě o zpětnou reflexi, jak se mu činnost líbila/nelíbila v podobě diskuze. Dítě se pedagog např. bude ptát co se mu na činnosti líbilo/nelíbilo? Jak se mu s činností pracovalo? Popřípadě jak se u toho cítil. Reflexe na činnost se dá také realizovat v průběhu činnosti.</p>
--	---

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

#### 4.26 Žába na kameni

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinaci ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s výtvarnými pomůckami Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony – zvládat jednoduché úklidové práce
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly vytvořit reálný obraz krajiny se zvířetem.	
Pomůcky	čtvrtka A4, temperové nebo vodové barvy, štětce, kelímek s vodou, barevný papír – hnědé, černé, šedé a modré barvy, lepidlo, šablona žáby v rybníku, psací potřeby a igelitový ubrus na stůl  také příloha č. 25	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	25 – 30 minut	
Motivace	„V přírodě je mnoho rybníků a jezer, v kterých žijí živočichové. Naše žába, kterou si nyní vyrobíme, taky bydlí v rybníce a moc ráda sedává na kameni.“	
Realizace	Pedagog za pomoci dítěte přichystá pracovní místo. Postup: 1. Dítě za pomoci šablony obkreslí na čtvrtku A4 obrys žáby. Potom nakreslí rybník podle vlastní fantazie tak, aby žába, kterou si dítě obkreslilo, byla v rybníce.	


	<p>2. Následně si zvolí barevnou kombinaci kamenů okolo rybníka a popřípadě barevný odstín modré hladiny. Z vybraných papírů natrhá kousky (cca 1 cm).</p> <p>3. Tyto kousky následně lepí na předem nakreslený rybník s žábou podle předem určených pravidel. Rybník dítě vyplní ze zmačkaného modrého papíru, aby hladina byla plastická a vytvářela vlnky na vodě. Kameny okolo rybníka vyplní jednoduše nalepeného papíru z černého, šedého nebo hnědého papíru (barvy kamenů si dítě libovolně vybere)</p> <p>4. Následně dítě žabku na kameni vymaluje vodovými nebo temperovými barvami podle vlastní kreativity.</p> <p>5. Závěrem činnosti je výsledný výrobek.</p> <p>6. Faktorem správnosti plnění činnosti je samostatná práce na výrobku a následný samostatný úklid vlastního pracovního místa.</p> <p>7. Zpětná reflexe proběhne za pomoci diskuze, kdy pedagog pokládá otázky v podobě – „Jak se ti aktivita líbila/nelíbila? Popřípadě proč?“, „Jak ses u činnosti cítil?“, „Vadilo/Nevadilo ti na dané aktivitě něco?“ V rámci této diskuze je rozvíjena komunikace dítěte s pedagogem.</p>
--	---

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.



## 4.27 Sopka


VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinaci ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s výtvarnými pomůckami Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony – zvládat jednoduché úklidové práce
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly vytvořit reálný obraz krajiny.	
Pomůcky	čtvrťka A4, červená tuž, brčka, barevný papír – šedé, černé a hnědé barvy, lepidlo, psací potřeby a igelitový ubrus na stůl  také příloha č. 26	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	35 - 40 minut	
Motivace	„Na zemi jsou sopky, které chrlí žhavou lávu. Použitím červené/žluté tuže a brčka si vytvoříme vlastní gejzíry žhavé lávy.“	
Realizace	Pedagog za pomoci dítěte přichystá pracovní místo. Postup: 1. Pedagog dítěti přeneše na čtvrťku A4 kapku tuže, kterou dítě musí pomocí brčka rozfoukat. Dítě takto tvoří výbuch sopky. 2. V čase kdy obrázek zasychá, si dítě natrhá černý, šedý a hnědý papír, který bude tvořit sopku. Necháme na	

	<p>fantazii dítěte, zda sopka bude mít plochý nebo plastický tvar (papír zmačkaný).</p> <p>3. Po zaschnutí dítě lepí barevné útržky, jako sopku.</p> <p>4. Závěrem činnosti je výsledný výrobek.</p> <p>5. Faktorem správnosti plnění činnosti je samostatná práce na výrobku (v rámci možnosti dítěte) a následný samostatný úklid vlastního pracovního místa.</p> <p>6. Zpětná reflexe proběhne za pomoci diskuze, kdy pedagog pokládá otázky v podobě – „Jak se ti aktivita líbila/nelíbila? Popřípadě proč?“, „Jak ses u činnosti cítil?“, „Vadilo/Nevadilo ti na dané aktivitě něco?“ V rámci této diskuze je rozvíjena komunikace dítěte s pedagogem.</p>
--	---

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

## 4.28 Orel

VZTAH K RVP PV	Rámcový cíl	Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
	Klíčové kompetence	Kompetence k učení
	Vzdělávací oblasti	Dítě a jeho tělo
	Dílčí vzdělávací cíle	Rozvoj a užívání všech smyslů Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	Očekávané výstupy	Ovládat koordinaci ruky a oka Zvládat jemnou motoriku – zacházet s výtvarnými pomůckami Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony – zvládat jednoduché úklidové práce
Cíl	Cílem je, aby děti dokázaly vytvořit reálný obraz zvířete, za pomoci svého těla.	
Pomůcky	čtvrtka A4, prstové barvy, barevný papír – žluté nebo béžové barvy, nůžky, lepidlo, psací potřeby, štětce, temperové barvy, kelímek s vodou a igelitový ubrus na stůl  také příloha č. 27	
Počet dětí	1 dítě	
Prostorové uspořádání	ve třídě – u stolu	
Doba činnosti	30 - 35 minut	
Motivace	„Orel je majestátní dravec vysokých hor. Pokud dáš ruce k sobě, uvidíš jeho křídla. A tak se ho pokusíme za pomoci prstových barev nakreslit.“	
Realizace	Pedagog za pomoci dítěte přichystá pracovní místo. Postup: 1. Dítě si za pomoci pedagoga rozetře na rukách hnědou prstovou barvu. Tu následně obtiskne na čtvrtku A4 (poznámka: prsty musí být roztaženy a palce u sebe).	

	<p>2. Štětcem a temperami dokreslí hlavu s krkem.</p> <p>3. V čase kdy obrázek zasychá, si dítě obkreslí na barevný papír šablonou nohy dravce a nakreslí zobák. Následně vystříhne a nalepí na suchý obrázek.</p> <p>4. Dokreslí dravci oko.</p> <p>5. Závěrem činnosti je výsledný výrobek, který je podepsaný a připevněný na výstavné místo, aby se dítě mohlo pochlubit při příchodu rodičů, nebo ostatním kamarádů.</p> <p>6. Faktorem správnosti plnění činnosti je samostatná práce na výrobku (v rámci možnosti dítěte) a následný samostatný úklid vlastního pracovního místa.</p> <p>7. Zpětná reflexe proběhne za pomoci diskuze, kdy pedagog pokládá otázky v podobě – „Jak se ti aktivita líbila/nelíbila? Popřípadě proč?“, „Jak ses u činnosti cítil?“, „Vadilo/Nevadilo ti na dané aktivitě něco?“ V rámci této diskuze je rozvíjena komunikace dítěte s pedagogem.</p>
--	--

### **Reflexe činnosti**

Činnost z důvodu covidové situace nebyla realizována.

## 5 ZÁVĚR

Jedním z cílů této diplomové práce bylo přiblížení vývoje předškolního dítěte, problematiky přípravy na základní školu, diagnostiky školní zralosti a připravenosti a RVP PV. Dále bylo úkolem vytvořit sborník aktivit a činností, které dětem hravou formou přiblíží téma „Žijeme na jedné planetě“. Mezi aktivity a hry jsem zařadila zde zmíněné popsané činnosti, ale i mnohé další, které v rámci nedostatku času nebylo možné zrealizovat. Aktivity a činnosti byly pro děti lákavé a mnohé se naučily. Myslím si, že jsem u dětí rozšířila pojem o vesmíru, planetě Zemi, co se na ní vyskytuje a jak se k ní správně chovat.

Se sborníkem činností a aktivit by se dalo pracovat delší dobu a následně vypracovat například měsíční či roční projekt v rámci školního vzdělávacího plánu. Se sborníkem jsem seznámila děti a pedagogy v Mateřské škole Slunečná ve Vysokém Mýtě a to u předškolních dětí v homogenní třídě. Vybrané aktivity byly provedeny na základě rámcového vzdělávacího programu. Pro jednotlivé aktivity jsem měla vytvořené motivace na míru, která dětem pomohla ke splnění daného úkolu, jenž rozvíjí určité oblasti v RVP PV. Každá z aktivit měla podrobný popis dvou až tří vzdělávacích oblastí a následně seznam klíčových kompetencí, dílčích vzdělávacích cílů a očekávaných výstupů, které jsem převzala z RVP PV pro následnou lepší orientaci, při další manipulaci s kartami.

Po následné rekapitulaci činností a aktivit na základě konce praxe, během které byly činnosti uskutečněny, jsem požádala o zpětnou vazbu pedagogy z mateřské školy, aby se vyjádřily k daným činnostem, s kterými si mohly vyzkoušet pracovat a následně popřípadě i zpětnou vazbu od dětí. Děti nejvíce zaujaly činnosti s planetami, které se jim velice líbily a činnost, kde si mohly vytvořit svůj vlastní svět. Velice mě překvapil i kladný vztah rodičů dětí. Bohužel z důvodu covidové situace a uzavření mateřských škol u třinácti činností nejsou zaznamenané zpětné vazby od pedagogů, jelikož aktivity nebyly zrealizované.

Uskutečnění těchto činností a aktivit z mého sborníku v Mateřské škole Slunečná mě velice obohatil, jelikož jsem si uvědomila, jak je práce u dětí naplňující. Činnosti, které jsem vytvořila, byly víceméně pro děti adekvátní. I když z důvodu pandemické situace bohužel některé činnosti nemohly být realizovány. Ale účel, který jsem si v úvodu her zvolila, se splnil – a to probudit u dětí pozorování světa okolo nás a uvědomění si procesu života na Zemi.

## 6 ZDROJE

### Bibliografické zdroje:

ANDERSONOVÁ, Jean, FISCHGRUNDOVÁ, Susan a Mary, LOBASCHEROVÁ. Dobrý start do školy. *Jak můžete připravit vašemu dítěti dobrý vstup do školy*. Praha: Portál, 1993. ISBN 80-85282-66-6.

BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Školní zralost. Co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. Brno: Edika, 2015. ISBN 978-80-266-0793-9.

BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a kolektiv. *Školní zralost a její diagnostika*. Praha: Nakladatelství Dr. Josef Raabe s. r. o., 2017. ISBN 978-80-7496-319-3.

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona. *Komunikace dětí předškolního věku*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3008-0.

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona. *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4454-8.

ČÁP, Jan a Jiří, MAREŠ. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-273-7.

FICOVÁ, Lenka Theodora. *Hry na rozvoj dílčích funkcí u dětí. Optické a akustické vnímání, jemná motorika a prostorová orientace*. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1578-5.

HELLER, Daniel. *Psychologie vývojová a osobnosti*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-681-9.

JANOŠOVÁ, Pavlína. *Dívčí a chlapecká identita. Vývoj a úskalí*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-6745-1.

JUCOVIČOVÁ, Drahomíra a Hana, ŽÁČKOVÁ. *Je naše dítě zralé na vstup do školy?* Praha: Grada 2014. ISBN 978-80-247-9263-7.

KLENKOVÁ, Jiřina a Helena, KOLBÁBKOVÁ. *Diagnostika předškoláka – správný vývoj řeči dítěte*. Brno: MC nakladatelství, 2013. ISBN 80-239-0082-X.

KOLUCHOVÁ, Jarmila a Svatopluk, MORÁVEK. *Psychologická diagnostika dětí a mládeže*. Olomouc: rektorát Univerzity Palackého v Olomouci, 1990. ISBN neuvedeno.

KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola. Co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-9339-9.

KURIC, Josef a kolektiv. *Ontogenetická psychologie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. ISBN neuvedeno.

KUTÁLKOVÁ, Dana. *Jak připravit dítě do 1. třídy*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4856-6.

LANGMEIER, Josef a Dana, KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-9085-5.

LEACHOVÁ, Penelope. *Dítě a já. Od narození do pěti let*. Praha: Agentura Cesty, 1995. ISBN 80-7181-033-9.

LISÁ, Lidka a Marie, KŇOURKOVÁ. *Vývoj dítěte a jeho úskalí*. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství, 1986. ISBN: 80-7178-876-7.

LOKŠOVÁ, Irena a kolektiv. *Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-205-X.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-1834-2.

MERTIN, Václav. *Abeceda pro učitelky mateřských škol*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7478-923-6.

OPRAVILOVÁ, Eva. *Dítě si hraje a poznává svět*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. ISBN neuvedeno.

OPRAVILOVÁ, Eva. *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-9086-7.

PLEVOVÁ, Irena. *Kapitoly z vývojové psychologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1412-0.

POLÁČKOVÁ ŠOLCOVÁ, Iva. *Emoce. Regulace a vývoj v průběhu života*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-0974-6.

POLÁKOVÁ, Petra. *Jak rozvíjet pohyb, emoce a smysly*. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2692-7.

SPÁČILOVÁ, Hana. *Pedagogická diagnostika v primární škole*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2264-0.

PUGNEROVÁ, Michaela a kolektiv. *Psychologie pro studenty pedagogických oborů*. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2789-4.

SVOBODOVÁ, Jarmila a Bohumíra, ŠMAHELOVÁ. *Kapitoly z obecné pedagogiky*. Brno: MSD, 2007. ISBN 978-80-86633-81-7.

SVOBODA, Mojmír a kolektiv. *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0899-0.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka. *Přehled vývojové psychologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. ISBN 978-80-244-2433-0.

ŠMELOVÁ, Eva. *Mateřská škola. Teorie a praxe I*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. ISBN 80-244-0945-8.

ŠMELOVÁ, Eva a Michaela, PŘÁŠILOVÁ a kolektiv. *Didaktika předškolního vzdělávání*. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1302-4.



ŠPAŇHELOVÁ, Ilona. *Dítě v předškolním období*. Praha: Mladá fronta, 2004. ISBN 80-204-1187-9.

ŠPAŇHELOVÁ, Ilona. *Průvodce dětským světem*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-6639-0.

ŠVIGALOVÁ, Dana. *Kapitoly z psychologie III. díl. Vývojová psychologie*. Liberec: Technická univerzita, 2002. ISBN 80-7053-571-1.

TRPIŠOVSKÁ, Dobromila a Marie, VACÍNOVÁ. *Ontogenetická psychologie*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2006. ISBN 80-7044-792-3.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Obecná psychologie. Dílčí aspekty lidské psychiky a jejich orgánový základ*. Praha: Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3295-7.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychický vývoj dítěte a jeho variabilita*. Praha: Karolinum, 1994. ISBN 80-7066-384-7.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie I dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 978-80-246-1037-5.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.

ZELINKOVÁ, Olga. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0044-4.

ZORMANOVÁ, Lucie. *Obecná didaktika*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4590-9.

Online zdroje:

BAJGAROVÁ, Iva, Hana DVOŘÁKOVÁ a Hana TÁBORSKÁ. Charakteristika vývoje dítěte předškolního věku. *VEMESTE.cz* [online]. 4-5-2011 [cit. 2021-03-04]. Dostupné z: <https://www.vemeste.cz/2011/05/charakteristika-vyvoje-ditete-predskolniho-veku/?fbclid=IwAR3mPKSzLAN2tngj5ugzXbRezjN5qsUclha4str8clJIFihk20j5Dg7T63o>

LAWLOR, K. Blaine, HORNYAK, Martin J. (2012) [online]. Smart Goals: How the Application of Smart Goals Can Contribute to Achievement of Student Learning Outcomes. *Development in Business Simulation and Experiential Learning*. [cit. 2021-3-20]. Dostupné z: <https://journals.tdl.org/absel/index.php/absel/article/view/90>

*Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* [online]. Praha: MŠMT, 2018 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/45304/>

Český statistický úřad. *Počet dětí v mateřských školách v České republice* [online graf]. 15. 05. 2020 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/graf-pocet-deti-v-materskych-skolach-v-ceske-republice>

## **7 SEZNAM PŘÍLOH**

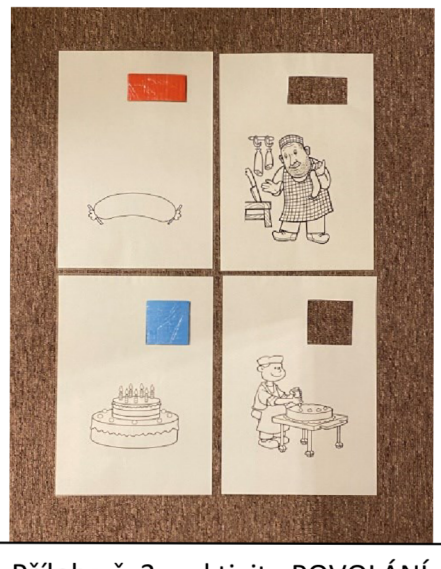
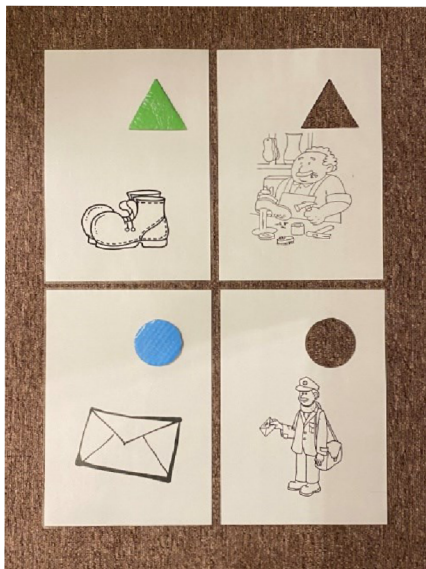
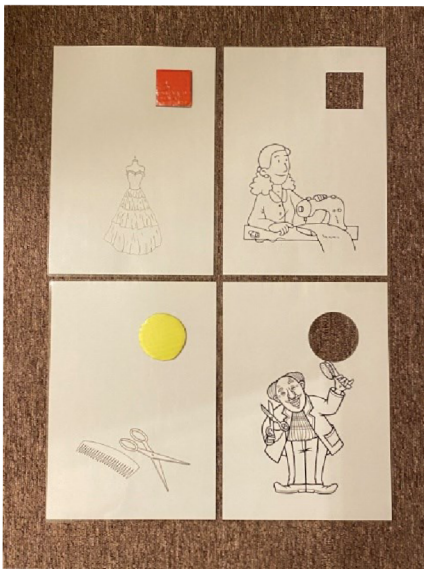
- Příloha č. 1 – aktivita PLANETY
- Příloha č. 2 – aktivita PLANETY A MIMOZEMŠŤANÉ
- Příloha č. 3 – aktivita POVOLÁNÍ
- Příloha č. 4 – aktivita DIVOKÁ ŘEKA
- Příloha č. 5 – aktivita BAREVNÉ MAŠINKY
- Příloha č. 6 – aktivita POČÍTÁNÍ A POROVNÁVÁNÍ
- Příloha č. 7 – aktivita NAJDI SPRÁVNÉ ASTEROIDY
- Příloha č. 8 – aktivita ZLÍ INDIÁNI
- Příloha č. 9 – aktivita NAJDI CHYBU
- Příloha č. 10 – aktivita ZAPAMATUJ SI
- Příloha č. 11 – aktivita SESTAV SPRÁVNĚ SVĚTADÍLY
- Příloha č. 12 – aktivita VYBARVI SI POPLETENÝ SVĚT
- Příloha č. 13 – aktivita MYSLIVEC POČÍTÁ DŘEVO
- Příloha č. 14 – aktivita MOSTY
- Příloha č. 15 – aktivita CO DO PŘÍRODY NEPATŘÍ
- Příloha č. 16 – aktivita SLABIKY
- Příloha č. 17 – aktivity NAJDI CHYBY
- Příloha č. 18 – aktivita KOLOBĚH VODY
- Příloha č. 19 – aktivita SESTAV SI SVŮJ SVĚT
- Příloha č. 20 – aktivita GRAFOMOTORICKÝ SEŠIT
- Příloha č. 21 – aktivita BLUDIŠTĚ
- Příloha č. 22 – aktivita BAREVNÉ BÁSNIČKY
- Příloha č. 23 – aktivita LETADLO
- Příloha č. 24 – aktivita HORY
- Příloha č. 25 – aktivita ŽÁBA NA KAMENI
- Příloha č. 26 – aktivita SOPKA
- Příloha č. 27 – aktivita OREL



Příloha č. 1 – aktivita PLANETY



Příloha č. 2 – aktivita PLANETY A MIMOZEMŠŤANÉ

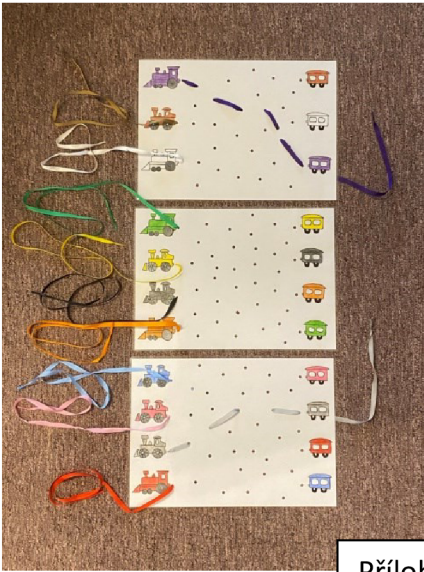


Příloha č. 3 – aktivita POVOLÁNÍ





Příloha č. 4 – aktivita DIVOKÁ ŘEKA

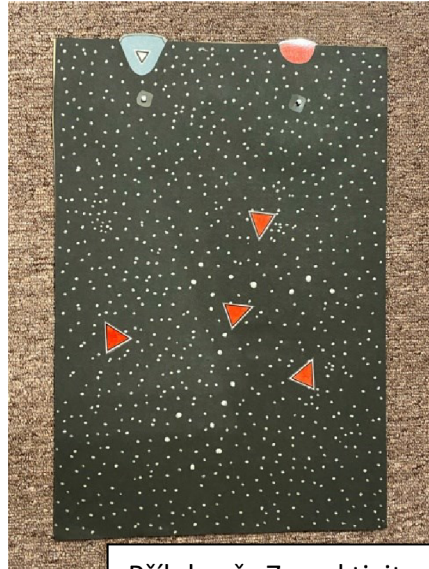


Příloha č. 5 – aktivita BAREVNÉ MAŠINKY

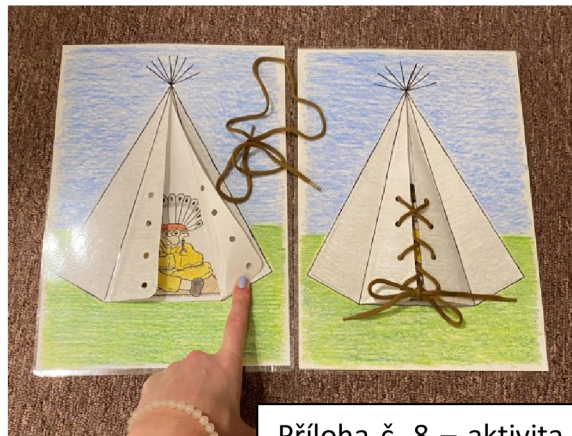
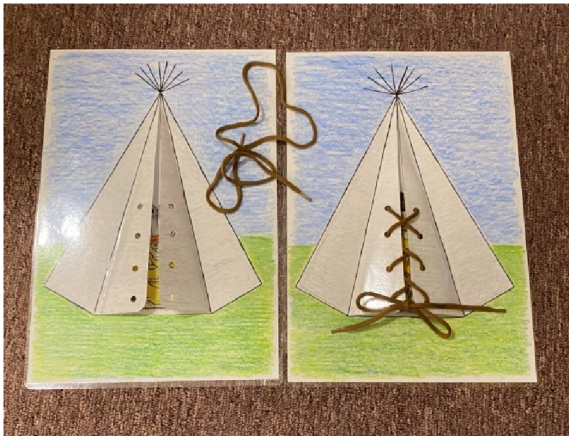


Příloha č. 6 – aktivita POČÍTÁNÍ A POROVNÁVÁNÍ





Příloha č. 7 – aktivita NAJDI SPRÁVNÉ ASTEROIDY



Příloha č. 8 – aktivita ZLÍ INDIÁNI



Příloha č. 9 – aktivita NAJDI CHYBU



Příloha č. 10 – aktivita ZAPAMATUJ SI

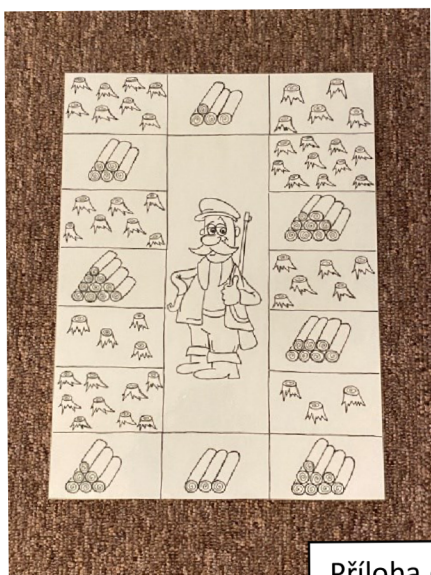


Příloha č. 11 – aktivita SESTAV SPRÁVNĚ SVĚTADÍLY

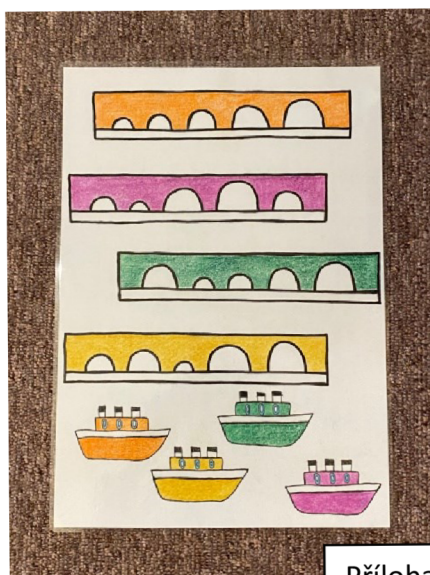


Příloha č. 12 – aktivita VYBARVI SI POPLETENÝ SVĚT





Příloha č. 13 – aktivita MYSLIVEC POČÍTÁ DŘEVO

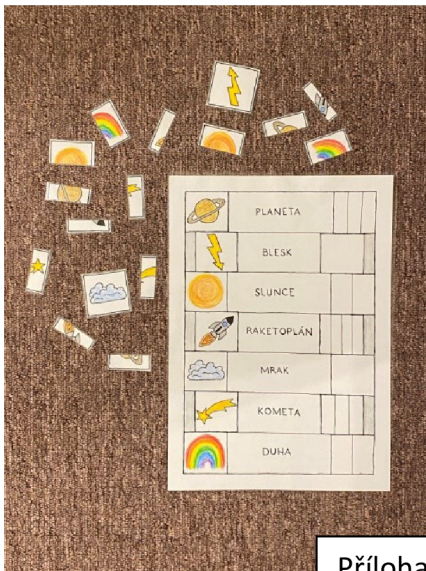


Příloha č. 14 – aktivita MOSTY

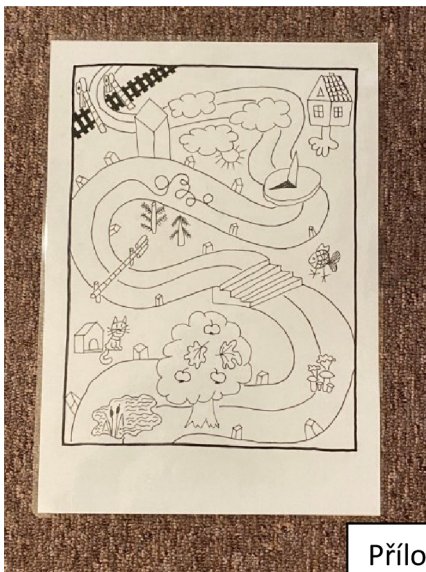


Příloha č. 15 – aktivita CO DO PŘÍRODY NEPATŘÍ





Příloha č. 16 – aktivita SLABIKY



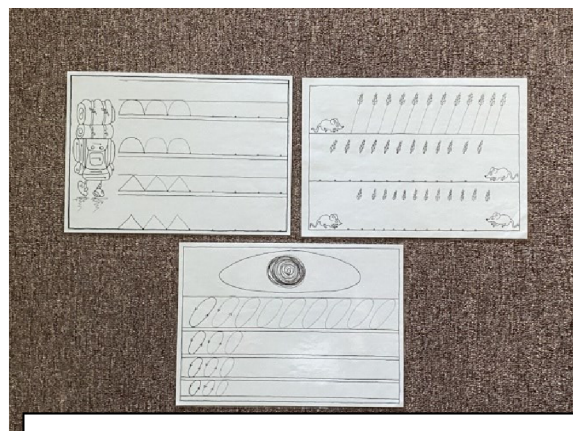
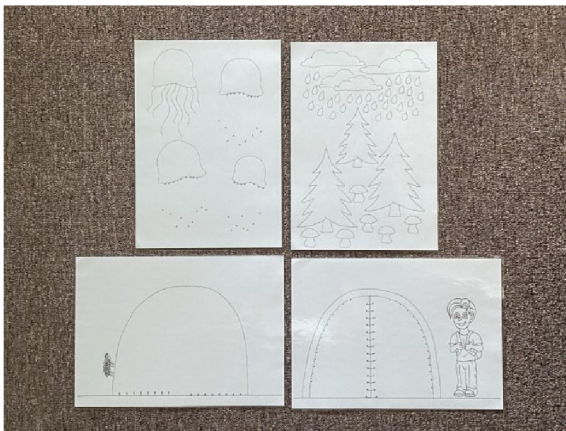
Příloha č. 17 – aktivita NAJDI CHYBY



Příloha č. 18 – aktivita KOLOBĚH VODY



Příloha č. 19 – aktivita SESTAV SI SVŮJ SVĚT



Příloha č. 20 – aktivita GRAFOMOTORICKÝ SEŠIT



Příloha č. 21 – aktivita BLUDIŠTĚ

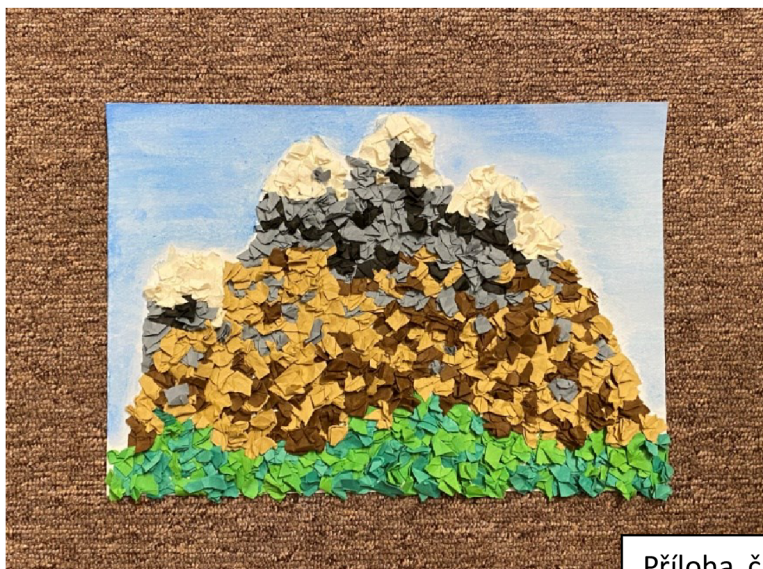




Příloha č. 22 – aktivita BAREVNÉ BÁSNIČKY

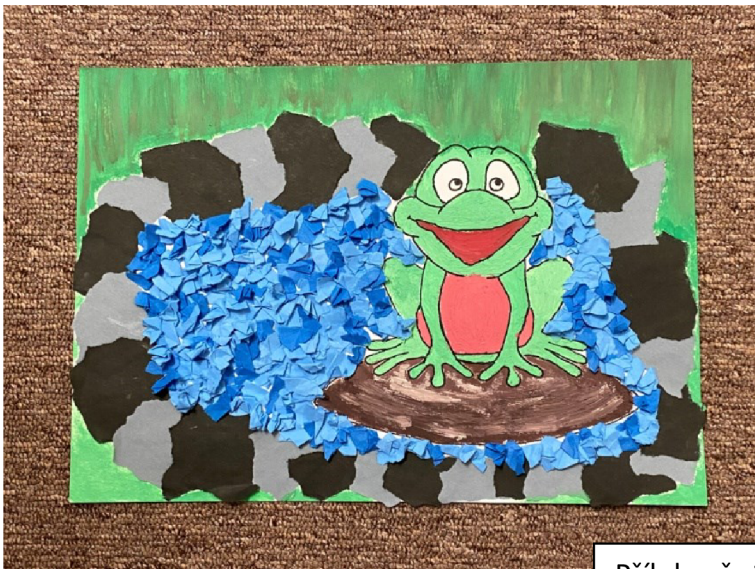


Příloha č. 23 – aktivita LETADLO



Příloha č. 24 – aktivita HORY





Příloha č. 25 – aktivita ŽÁBA NA KAMENI



Příloha č. 26 – aktivita SOPKA



Příloha č. 27 – aktivita OREL